

Stockholms folkskoledirektion

och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C. (postgiro-konto nr 1631); t. »folkskoledirektionen»; sessionstid: i regel varannan fredag under lästterminerna kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lag angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhas av Stockholms folkskoledirektion. Det regleras närmare av en särskild stadga angående folkundervisningen i Stockholm.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprövande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920 skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms stads konsistorium, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Konsistorium och stadsfullmäktige kunna ock utse suppleanter till det antal, som anses erforderligt (endast konsistoriet har hittills utsett sådan suppleant). Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt kungl. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Dessa representanter jämte två suppleanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombudsför-samling (se sid. 190) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. mt den 19 mars 1920 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningsskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 193). Enligt § 50 av kungl. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. mt den 31 dec. 1929 — jämlikt k. kung. den 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1939 från inspektion av sitt folkskoleväsen genom statens folkskolsinspektör, dock att denna befrielse icke skall gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen handhaver dessutom den högsta kommunala förvaltningen och ledningen av de högre folkskolorna (se sid. 187), de kommunala mellanskolorna (se sid. 186) samt skolan för bildbara sinnesslöa barn (se sid. 204).

Vidare handhaver folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhånga med stadens åligganden i avseende å de allmänna läroverken (jfr sid. 326). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av den för Stockholms borgarskola uppförda nybyggnaden (jfr sid. 330).

För den årliga granskningen av direktionens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige fem revisorer jämte tre suppleanter för dem.

Folkskoledirektionen äger att å särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen med avseende å folkskoleärenden utsett dels en ekonominämnd, dels en skolh usnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönereglementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skollokaler, barnbespisningen, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonominämnden samt frågor ang. vissa tjänsteställningar, vilka skolas prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om

FD

utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. At delegerade har även uppdragits att tills vidare hand-
hava enligt § 19 mom. 9 av folkskolestadgan direktionen eljest tillkommande åligganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärartjänster. Direktionen utser årligen inom sig dels ombud att närvara vid lärarprov, dels två betygsskommittéer med uppgift att jämte direktionens ordförande i vissa fall besluta rörande tjänstgöringsbetyg å lärarpersonal.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen om församlingsstyrelse den 6 juni 1930 för en tidsperiod av fyra år (övergångsvis för tre år) av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock att kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, kan utses till ordförande. Rörande de olika skolrådens sammansättning se under församlingarnas folkskolor (sid. 194 ff.).

Församlings skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärarbefattningar, utfärdar, i vissa fall, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m. Därjämte tager skolrådet, resp. skolrådets ordförande viss befattning med ingripande mot lärjungar, vilka försumma skolgången, ävensom med avgöranden rörande avgång från folkskolan jämlikt § 48 i folkskolestadgan.

Stadsfullmäktige hava ställt medel till folkskoledirektionens förfogande för beredande av studiestipendier å i Stockholm mantalskrivna, mindre bemedlade ynglingar och flickor, och direktionen har — i enlighet med av stadsfullmäktige godkänt reglemente för Stockholms stads studiestipendier — tillsatt en särskild kommitté för uppgörande av förslag till tillsättande av ifrågavarande stipendiater (se nedan). Stipendierna, som utdelas av folkskoledirektionen, äro avsedda att underlätta fortsatta studier för synnerligen begåvade ynglingar och flickor, som äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller hava för avsikt att vid sådan läroanstalt vinna in-

träde. Studiestipendierna kungöras till ansökan lediga i januari månad de år, för vilka anslag för ändamålet beviljats. Ansökning, åtföljd av erforderliga handlingar, skall därefter före mars månads utgång insändas till folkskoledirektionen. Stipendiets årsbelopp bestämmes särskilt för varje stipendiat. (Jfr sid. 326.)

Författningar m. m. Lag om församlingsstyrelse i Stockholm 6 juni 1930. Lag ang. folkskoleväsendet i Stockholm 15 maj 1903, med ändr. 16 sept. 1918, 14 febr. 1920, 13 juni 1924 och 29 maj 1925. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm 22 juni 1923, med ändr. 19 dec. 1924, 18 juni 1926, 20 jan. 1933 och 13 april 1934. K. kung. 20 juli 1933 om tillsättning i vissa fall av lärare vid folk- och småskolor jämte k. brev 21 dec. 1933 om kungörelsens tillämpning på Stockholms stads skoldistrikt. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. K. stadgan för kommunala mellanskolor 2 juni 1933. K. stadgan för högre folkskolor 16 sept. 1918, med ändr. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion 19 mars 1920, med ändr. 5 nov. 1920, 29 maj 1925 och 1 aug. 1930. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningsstadga för Stockholms folkskolor, fastställt av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Reglemente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 28 maj 1926. Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av k. m:t 6 febr. 1920, med ändr. 29 sept. 1922 och 6 april 1923. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. Reglemente för Stockholms stads studiestipendier, godkänt av SF 18 jan. 1926.

Stat år 1934. Utgifter: 16,195,458 kr. (därav att täckas med lånemedel 220,000 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1933 beviljade lånemedelsanslag 200,000 kr.); inkomster: 4,995,368 kr. (därav statsbidrag 4,563,800 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Sandwall, F. V., lektor.

Övriga ledamöter.

Beyer, C. N. T., fil. kand.

*Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.

*Gyllander, K. G. G., fil. mag., lärare.

*Hassler, N. H. Å., professor, stadsfullm.

Lindskog, H. J., kyrkoherde (utsedd av konsistorium).

*Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.

Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.

Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

*Svensson, G. A., byggmästare, stadsfullm.

*Walén, Ingeborg M., konsulent.

Wallin, H. E., kassör.

Wikberg, S., seminarielärare.

Åhrberg, F. A. L., typograf, stadsfullm.

Suppleant

(utsedd av konsistorium).

Edquist, C., kyrkoherde.

Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter.

Åkesson, Anna J.; Örtendal, J. R. V.

Suppleanter: Gustafson, E. G. K.; Olsson, Ruth E.

Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representant.

Wennberg, E. B.

Suppleant: Ljunggren, Emelie K.

Sekreterare.

Österberg, B. A. E. (se nedan).

Kommitté för beredning av frågor angående utdelning av kommunala studiestipendier.

(Jfr sid. 180.)

Hedström, J. S., rektor, ordf.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Nordlund, K., förste folkskolinspektör; Nordström, A., byggnadsingenjör; Pettersson, Anna C., skolföreståndarinna.

Sekreterare

(600 kr.).

Stafner, S., läroverksadjunkt.

Folkskoledirektionens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 68.)

Bohlin, f. Jonson, Brita, fru.
Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm., ordf.
Looström, O. L., sekreterare, stadsfullm.
Palmerberg, J. H., järnsvarvare.
Zederroth, S. V., assistent.

Suppleanter:

Carström, A. E., spårvägsman.

Hegert, O. A., byggnadsingenjör.

Tholander, C. M. (Carin), lärarinna.

Folkskoledirektionens expedition.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folkskoledirektionen; expeditionstid: 10—12 samt 13—15 (lördagar 10—14).

Stat år 1934. Utgifter: 203,075 kr.

Ekonomidirektör (24)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; träffas 14—15 (lördagar 13—14), under juni—augusti 13—14.

Sekreterare

(3,600 kr.).

Österberg, B. A. E. (se sid. 50); träffas i regel 14,30—15,30 (lördagar 13,30—14,30).

Kamrerare (20).

Vakant, t.jf. Grundström, N. E. (se sid. 75).

Kontorsskrivare (11).

Isberg, f. Magnusson, A. Torborg; Gehlin, Märta A. J.

Kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—12 samt 13—15 (lördagar 10—14).

Kontorsskrivare och registrator (11).

Wallander, Karin J. M.

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade m. m.

Ekonominämnden.

Hassler, N. H. Å.; Larsson, Oscar E., ordf.; Magnuson, P. K.; Månsson, O. P.; Svensson, G. A., vice ordf.

Skolhusnämnden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Magnuson, P. K., vice ordf.; Svensson, G. A.; Wallin, H. E.; Wikberg, S.

Delegerade för undervisningsärenden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Lindskog, H. J.; Magnuson, P. K.; Sandwall, F. V.; Walén, Ingeborg M.

Ombud att närvara vid lärarprov.

Gyllander, K. G. G.; Lindskog, H. J.; Sandwall, F. V.; Walén, Ingeborg M.; Wikberg, S.

Betygskommitterade

(enl. folkskolestadgans § 10 mom. 1).

Larsson, Oscar E. (självrskr.); Gyllander, K. G. G.; Lindskog, H. J.

FD

Statistiskt biträde (11).

Lenander, E. W. (Ella).

Två amanuenser (5,100—3,600 kr.), en kontorsskrivare (9), två kontorsskrivare (7), tre kontorsbiträden (5), åtta extra biträden (3,060 —1,860 kr.).

Byggnadsinspektör

(5,000 kr.).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—17 samt onsdagar 13—15.

Förste vaktmästare (7).

Nilsson, J.

En vaktmästare (6), ett extra vaktmästarbiträde (2,100 kr.).

Inspektionen över folkskolorna.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folkskoledirektionen; expeditionstider: se nedan.

Vid övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i beslut. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även en andre folkskolinspektör samt en fortsättningskolinspektör, med uppgift för den förstnämnde att handlägga företrädesvis frågor av pedagogiskt-administrativ natur angående folkskolorna och för den sistnämnde att handlägga frågor angående fortsättningsskolorna och högre folkskolorna, ävensom frågor rörande anordningar för ungdomens yrkesval samt rörande enskilda skolor. Assistenten biträder med skostatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdinspektören och slöjdinspektisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrives enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsgörömmål tillkommer skolköksinspektisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag och demonstrationer införa lärarpersonalen befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Instruktioner m. m. K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i landsting, med ändr. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm 31 dec. 1929. Instruktioner 25 nov.

1910 för förste och andre folkskolinspektören samt 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektisen och gymnastikinspektören. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetning.) Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektiser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921.

Stat år 1934. Utgifter: 89,450 kr.

Förste folkskolinspektör (27).

Nordlund, K. (förordn. t. o. m. 16/2 1936); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Andre folkskolinspektör (24).

Stålfelt, P. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Fortsättningsskolinspektör (24).

Ramsjö, K. O. V.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Assistent (19).

Vakant.

Slöjdinspektör

(9,300 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Nilsson, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, 60 72 89.

Slöjdinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, 50 83 10.

Skolköksinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Enström, Ellen F.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7,30—8,15, 60 65 57.

Gymnastikinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Ekman, Elna; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, Södertälje 14 29.

Gymnastikinspektör

(2,000 kr.).

Grubb, J. G., kapten; träffas å direktionens lokal måndagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 11—11,30, 38 14 79.

Folkskolans läkarvård.

För undersökning av barn vid Stockholms folkskolor antagas av direktionen medelst förordnande tills vidare eller för viss tid läkare för allmänna undersökningar (skolläkare); och böra dessa läkare helst vara boende var och en inom den församling, för vars skola han är anställd. Dessutom antages nödigt antal specialister för undersökning av sjukdomar i öron, näsa, svalg och ögon, ävensom för underlivssjukdomar hos flickorna. Därjämte äro anställda dels en läkare, som övervakar den psykiska och fysiska vården av de i hjälpklasserna intagna barnen samt biträder vid undersökningar i och för avgörande om intagning i dessa klasser, dels en läkare för hörselsvagklasserna.

Den inom överlärdistrikt anställda skolläkaren åligger bl. a. att vara närvarande vid barnens inskrivning vid läsårets början, att undersöka nyinskrivna barn, varvid de klena barn, som anses under sin skoltid böra årligen undersökas, å matrikelbladen betecknas genom ordet »läkarekontroll», att varje läsår undersöka dessa barn samt i övrigt de barn, som till honom hänvisas av skolans överlärare, att undersöka barn, som äro föreslagna att sändas till skollovskoloni, att hålla mottagningar i skolan för att meddela föreskrifter rörande de barn, som av överläraren till honom hänvisas för lindrigare sjukdom, att vid inträffad smittsam sjukdom giva nödiga föreskrifter till hindrande av smittas spridande samt att ägna noggrann uppmärksamhet åt skolans hygieniska anordningar.

Varje av direktionen för undersökning av barn i stadens folkskolor antagen läkare är skyldig att till direktionen lämna skriftlig redogörelse för sin verksamhet under det sist förflutna läsåret samt därvid göra de framställningar och lämna de anvisningar, vartill hans arbete kunnat giva anledning.

Numera äro dessutom för några överlärdistrikt anställda skolsköterskor dels för att biträda vid läkarnas skolundersökningar, dels för att genom besök i barnens hem etc. medverka till och övervaka, att läkarnas ordinationer följas.

Slutligen finnas vid folkskolorna inrättade en poliklinik för talrubbningsfel, en ortopedisk poliklinik samt nitton polikliniker för tandsjukdomar (se nedan). I några skolor är anordnad ljusbehandling för klena barn.

Instruktioner. Provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden, antagna av folkskoledirektionen 12 juni 1912. Instruktion för hjälpklassläkaren, antagen av folkskoledirektionen 22 dec. 1932. Instruktion för skolsköterska, antagen av folkskoledirektionen 14 febr. 1919.

Stat år 1934. Utgifter: 80,900 kr. (förutom rörligt tillägg). (Beträffande tandpolikliniker se nedan.)

Avlöningar m. m. Skolläkare m. m.: inalles 62,400 kr. (förutom rörligt tillägg) (därav för kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna 6,400 kr.). De utgående arvoden avariera mellan 4,200 och 150 kr. per år.

Läkare vid folkskolorna.

Engström, R. O. (Storkyrkoförs.); t. 40 35 37.
Hägg, A. D. (Klara förs.); t. 21 20 20.

Ottander, C. O. C. (Kungsholms och S:t Görans förs.); t. 50 28 05.

Kjerrulf, H. (Adolf Fredriks förs.); t. 11 23 90.
Gyllencreutz, Sara A. H. (Gustav Vasa och Matteus förs.); t. 20 80 20.

Naglo, O. N. O. (Jakobs och Johannes förs.); t. 50 00 70.

Böttiger, G. E. A. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.); t. 30 62 02.

Lind, T. H. B. (Katarina och Sofia förs.); t. 10 56 99.

Nordenson, A. G. (Maria och Högalids förs.); t. 43 49 53.

Hulting, C. G. (Brännkyrka förs.: Liljeholmens och Blommensbergs distrikt); t. 41 47 88.

Ericsson, V. A. (Enskede förs. samt av Brännkyrka förs. Alvsjö distrikt); t. Enskede 13 44.

Peyron, J. A. (Bromma förs.); t. 60 90 22.

Grönblad, Ester E. (för ögonsjukdomar); t. 41 11 70.

Frenckner, F. J. P. (Storkyrko-, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars samt Brännkyrka och Enskede förs.); t. 30 97 20.

Ygberg, N. H. (Kungsholms, S:t Görans, Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Bromma förs.; t. 53 08 27.

Hambraeus, C. M. (Katarina, Sofia, Maria och Högalids förs.); t. 40 05 94.

Söderbaum, H. Gunhild (för underlivssjukdomar hos flickorna); t. 11 85 28.

Eeg-Olofsson, R. G. (för hjälpklasserna och sinnesslöskolan); t. 10 41 71.

Häggström, A. E. (för klasserna för hörselsvaga); t. 67 45 29.

Björkquist-Wolontis, Sigrd (för friluftsklasserna); t. 20 07 18.

Kjellin, G. V. (för friluftsklasserna); t. 40 71 40, 43 09 01.

Läkare vid kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna.

För manliga elever:

Ottander, C. O. C. (se ovan); för norra kommunala mellanskolan.

Nordenson, A. G. (se ovan); för södra kommunala mellanskolan samt södra avdelningarna av högre folkskolorna för handelsundervisning och för teknisk utbildning.

FD

Hägg, A. D. (se ovan); för norra avdelningarna av högre folkskolan för handelsundervisning.
Böttiger, G. E. A. (se ovan); för norra avdelningarna av högre folkskolan för teknisk utbildning.

För kvinnliga elever:

Bernhagen, Hanna L.; t. 20 02 05; för norra kommunala mellanskolan samt avdelningarna å norr av högre folkskolan för kvinnlig utbildning.

Allewin, Sofia C.; t. 32 07 70; för södra kommunala mellanskolan och avdelningarna å söder av högre folkskolan för kvinnlig utbildning.

Berg, Henny M.; t. 60 56 55; för högre folkskolan för handelsundervisning.

För såväl manliga som kvinnliga elever:

Lundberg, V. L.; t. 50 05 67; för ögon-sjukdomar.

Ygberg, N. H. (se ovan); för sjukdomar i öron, näsa och svalg.

Sex skolsköterskor (3,800—2,640 kr.).

Poliklinik för talrubbningsfel vid Stockholms folkskolor.

För att söka lindra och bota talrubbningsfel hos barnen vid Stockholms folkskolor är anordnad en poliklinik för talrubbningsfel.

Mottagningstider: i Klara folkskola måndagar kl. 14—14,30; i Katarina norra folkskola fredagar 14—14,30. **Övningstider:** måndagar, onsdagar och fredagar kl. 14—16 i Klara och Katarina norra folkskolor.

Föreståndare

(arvode 1,500 kr.).

Frenckner, F. J. P. (se ovan).

Fyra biträden.

Ortopedisk poliklinik vid Stockholms folkskolor.

Vid folkskolorna har upprättats en ortopedisk poliklinik dels för att omhändervärd de undersökningar, vilka erfordras för hänvisning till hållningsgymnastik, dels för att i övrigt ombesörja undersökningar av sjukdomar eller missbildningar i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvisning till särskild klinisk behandling.

Polikliniken hålles under lästerminerna öppen i Adolf Fredriks folkskola två gånger i månaden, i Sofia och Högalids folkskola en gång i månaden ävensom i ett antal andra folkskolor, företrädesvis i förstadssamhällena, tre gånger under läsåret.

Föreståndare

(arvode 2,610 kr.).

Asplund, E. G.

En assistent.

Folkskolornas polikliniker för tand-sjukdomar.

Vid Stockholms folkskolor är anordnad fullständig tandvård, vilken meddelas i vid flertalet folkskolor upprättade tandpolikliniker. Barnen erhålla behandling under första skolåret och sedermera i mån av behov två gånger årligen efterbehandling. Vid tandpoliklinikerna äro anställda dels tandläkare, dels tandsköterskor. Ledningen av verksamheten utövas av en föreståndare (tilika chef för Eastmaninstitutet, se sid. 147).

Förutom i nedan nämnda folkskolor finnas polikliniker anordnade i Storkyrkoförsamlingens, Kristinebergs, Enskede västra och Olovslunds folkskolor. Tjänstgöringen vid dessa skolor bestrides av tandläkare från övriga polikliniker å tider, som särskilt bestämmas.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tandkliniker, antagna av folkskoledirektionen 14 juni 1918.

Stat år 1934. Utgifter: 290,600 kr. (förutom rörligt lönetillägg).

Föreståndare för poliklinikerna för tandsjukdomar

(avlönning som tandläkare (21), dessutom tilläggsarvode 1,980 kr.; av den ordinarie avlöningen bestrides $\frac{1}{3}$ av folkskoledirektionen och $\frac{2}{3}$ av direktionen över Eastmaninstitutet, se sid. 147.).

Strandberg, S. O.; expedition: Högalids folkskola; t. 43 65 98.

Tandläkare finnas i följande folkskolor:

Klara folkskola.

Klara Södra Kyrkogata 13—15, C.; t. 10 65 18; **kliniktid:** 8—13,30.

Tandläkare (17).

Dahlén, G. S.

Kungsholms och St Görans folkskola.

Mariebergsgatan 34, K.; t. 50 52 60; **kliniktid:** 8—16.

Tandläkare (21).

Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.; **Mårtensson, Agnes.**

Adolf Fredriks folkskola.

Tegnérsgatan 44, Va.; t. 32 53 96; **kliniktid:** 8—16.

Tandläkare (21).

Norén, A. **Emelie H.**

Tandläkare (17).

Stene, N. A.

Matteus folkskola.

Norrtullsgatan 18, Va.; t. 38 38 70; **kliniktid:** 8—16.

Tandläkare (21).

Erikson-Grafström, Märta.

Johannes folkskola.*Roslagsgatan 61, Va.; t. 38 47 40; kliniktid: 8—16.**Extra tandläkare*

(8,160 kr.).

Atler-Eskilson, Greta.

Engelbrekts folkskola.*Valhallavägen 76, Ö.; t. 10 73 95; kliniktid: 8—16.**Tandläkare (21).*

Lind-Neumüller, Emy M.

Hedvig Eleonora och Oscars folkskola.*Linnégatan 37, Ö.; t. 67 22 36; kliniktid: 8—16.**Tandläkare (21).*

Huss-Åkerström, Ingrid.

Katarina norra folkskola.*Tjärhovsgatan 15, Sö.; t. 43 04 94; kliniktid: 8—13,30.**Tandläkare (17).*

Fischer, E. W.

Katarina södra folkskola.*Sofagatan 2, Sö.; t. 43 82 20; kliniktid: 8—16.**Extra tandläkare*

(7,830 kr.).

Lundh-Samuelson, Asta.

Sofia folkskola.*Skånegatan 117, Sö.; t. 43 90 90; kliniktid: 8—16.**Tandläkare (21).*

Stilow, Dagmar E.

Maria folkskola.*Ringvägen 23, Sö.; t. 40 32 06; kliniktid: 8—16.**Tandläkare (21).*

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Extra tandläkare

(7,500 kr.).

Bergström, f. Christiansson, Ruth E.

Högalids folkskola.*Folkskolegatan 11—13, Sö.; t. 43 65 98; kliniktid: 8—16.**Tandläkare (21).*

Westerståhl, f. Wadensten, Gullborg L.

Enskede folkskola.*Enskede 1; t. Enskede 9 02; kliniktid: 8—16.**Extra tandläkare*

(7,800 kr.).

Nordström, Gunhild S.

Skarpnäcks folkskola.*Skarpnäck, Enskede 2; kliniktid: 8—16.**Extra tandläkare*

(7,500 kr.).

Thomasson-Hahn, Gertrud M. A.

Älvsjö folkskola.*Örby folkskola, Älvsjö 2; t. Örby 3 09 (2 sign.); Långbrodals folkskola, Älvsjö 1; kliniktid: 8—16.**Extra tandläkare*

(7,500 kr.).

Lindenau-Nylander, Greta.

Liljeholmens folkskola.*Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. Liljeholmen 95; kliniktid: 8—13,30.**Tandläkare (17).*

Flodberg, Fanny.

Blommensbergs folkskola.*Blommensbergs folkskola, Stockholm 9; t. Gröndal 95; kliniktid: 8—16.**Extra tandläkare*

(7,830 kr.).

Gejrot, f. Hellgren, Carola K.

Bromma norra folkskola.*Älviks folkskola, Äppelviken; t. Ulvsunda 1 69; kliniktid: 8—16.**Extra tandläkare*

(8,160 kr.).

Löfgren, H. A.

Bromma södra folkskola.*Ålstens folkskola, Ålsten; kliniktid: 8—16.**Extra tandläkare*

(7,830 kr.).

Lindström, f. Andersson, Astrid P.

Tio tandpoliklinikiträden (5), tretton tandpoliklinikiträden (2,880—2,220 kr.).

FD Stockholms kommunala mellanskolor.

I Stockholm äro tvenne kommunala mellanskolor upprättade, nämligen den norra och den södra kommunala mellanskolan. Vardera skolan är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande motsvarande lärjungedistrikt norr resp. söder om Slussen.

Skolorna, i vilka både gossar och flickor undervisas, utgöra en självständigt organiserad överbbyggnad på folkskolan, utgående från dennas sjätte årsklass. Lärokursen är fyraårig och avslutas med realexamen.

Den pedagogiska ledningen av skolorna utövas av en särskild, för dem gemensam styrelse, bestående av ordföranden i folkskoledirektionen, skolornas tjänstgörande rektorer samt fyra ledamöter, som jämte tre suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år enligt i skolornas reglemente lämnade närmare bestämmelser. Den ekonomiska förvaltningen handhåves av folkskoledirektionen. Skolorna överbakas därjämte av en inspektor, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av vardera skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid vardera skolan förordna en lärarinna såsom biträdande föreståndarinna, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom biträdande föreståndare, om skolan har kvinnlig rektor.¹⁾

De kommunala mellanskolorna omfatta vårterminen 1934 inalles 40 avdelningar med tillsammans 1,241 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under norra och södra skolan.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1934 års ingång vid norra skolan 4,855 band och vid södra skolan 4,092 band.

Författningar. K. stadgan för kommunala mellanskolor 2 juni 1933. K. brev 21 aug. 1931 ang. provisoriska bestämmelser för de kommunala mellanskolorna. K. kung. ang. timplan för de kommunala mellanskolorna 2 juni 1933. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till sådan skola 19 nov. 1918, med ändr. K. kung. ang. statsunderstöd under budgetåret 1933/1934 till parallellavdelning av årsklass vid kommunal mellanskola 2 juni 1933. K. kung. ang. tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid kommunala mellanskolor 26 juni 1925, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i manlig och kvinnlig slöjd samt handarbete vid kommunala mellanskolor 31 dec. 1920 och 2 juni 1933. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Regle-

mente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 28 maj 1926. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektor vid kommunal mellanskola). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931 (enl. SF:s beslut 28 juni 1923 gällande jämväl för ämneslärare vid de kommunala mellanskolorna). Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1934. Utgifter: 772,681 kr.; inkomster: 264,800 kr. (däruv 261,500 kr. statsbidrag).

Avlöningar. Rektorer: utöver avlöning som ord. ämneslärare tilläggsarvode 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Biträdande föreståndarinnor: utöver avlöning som ord. ämneslärarinna tilläggsarvode 300 kr.

Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Här till komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E. o. lärare. E. o. ämneslärare: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. E. o. övningslärare: 3,300 kr. för såväl manlig som kvinnlig lärare. Till e. o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare vid allmänt läroverk, utgår därjämte provisoriskt lönetillägg med 180 kr. per år (utan rörligt tillägg).

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med 160 kr. för manlig och 130 kr. för kvinnlig lärare i läsåmnen samt med 125 kr. för manlig och 120 kr. för kvinnlig lärare i övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Styrelse.

Skolornas rektorer (se nedan), sekr.; **Hedström**, J. S., rektor, v. ordf.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lindhagen**, Anna J. J., f. d. föreståndare; **Lindvall**, F. E., överlärare; **Petterson**, Anna C., skolföreståndarinna.

Suppleanter: **Stendahl**, Greta, flickskollärarinna; **Robach**, E. C., ekonomidirektör; **Jacobson**, C. G. E., lektor.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen utgiven katalog.

Inspektör.

Nordlund, K., förste folkskolinspektör.

Stockholms norra kommunala mellanskola.

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1934 25 avdelningar (därav 20 blandade och 5 flickavdelningar), av vilka 20 äro förlagda till skolbyggnaden Drottningholmsvägen 28, K., 4 (alla blandade) till Alviks folkskola, t. Ulvsunda 545 och 1 (flickavdelning) till Olovslunds folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 762.

Rektor.

Ölje, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Drottningholmsvägen 28, K., t. 50 40 79, under terminerna varje läsdag 9—9,30.

En extra kontorsskrivare (2,280 kr.).

Biträdande föreståndarinna.

Carlsson, Elsa A.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	9
Ord. lärarinnor	15
E. o. ämneslärare	5
E. o. ämneslärarinnor	1
E. o. övningslärare	5 ^{1) 2)}
Manliga timlärare i läsåmen	2
Kvinnlig timlärare i läsåmen	1
Timlärare i övningslåmen	11 ²⁾

S:a lärare och lärarinnor 49

Vaktmästare (7).

Frisk, A. R.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Stockholms södra kommunala mellanskola.

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1934 15 avdelningar (därav 9 blandade och 6 flickavdelningar), av vilka 6 äro förlagda till Sofia, 4 till Högalsids, 4 till Enskede och 1 till Maria folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 479.

¹⁾ 4 av dessa innehava utöver sin e. o. lärartjänst timlärartjänst vid norra skolan (här ej inräknade i antalet timlärare).

²⁾ En av dessa tjänstgör såväl vid norra som vid södra skolan.

Rektor.

Mogren, C. H. M.; träffas å rektorsexpeditionen, Skånegatan 117, Sö. (rum D. IV: 21), t. 40 47 73, under terminerna, varje läsdag 9,15—9,45.

Biträdande föreståndarinna.

Bergstrand, Anna Brita.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	7
Ord. lärarinnor	5
E. o. ämneslärare	1
E. o. ämneslärarinnor	5
E. o. övningslärare	1 ¹⁾
E. o. övningslärarinnor	1
Manliga timlärare i läsåmen	2
Kvinnliga timlärare i läsåmen	2
Timlärare i övningslåmen	16

S:a lärare och lärarinnor 40

Ett vaktmästarbiträde (1,980 kr.).

Stockholms högre folkskolor och praktiska mellanskolor.

Som en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan hava inrättats högre folkskolor i enlighet med stadgan för högre folkskolor 16 sept. 1918. Dessa högre folkskolor äro numera högre folkskolan för handelsundervisning, högre folkskolan för teknisk utbildning samt högre folkskolan för kvinnlig utbildning. Skolorna äro fyra-åriga och byggda på folkskolans sjätte klass. Nu gällande undervisningsplaner äro fastställda av skolöverstyrelsen den 22 juni 1932 för högre skolorna för handelsundervisning och för teknisk utbildning samt den 26 maj 1933 för högre skolan för kvinnlig utbildning.

Jämlikt k. brev den 15 aug. 1933 äro fr. o. m. läsåret 1933—1934 vid de högre folkskolorna försöksvis tills vidare anordnade praktiska mellanskollinjer, nämligen vid högre folkskolan för handelsundervisning en fyraårig praktisk mellanskola med handelslinje, vid högre folkskolan för teknisk utbildning en fyraårig praktisk mellanskola med teknisk linje och vid högre folkskolan för kvinnlig utbildning en fyraårig praktisk mellanskola med hushållslinje, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa linjer hava enligt folkskoledirektionens beslut erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola och Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. För desamma har kungl. skolöverstyrelsen den 20 okt. 1933 fastställt provisoriska undervisningsplaner.

¹⁾ En av dessa tjänstgör såväl vid norra som vid södra skolan.

FD

Antalet avdelningar inom de högre folkskolorna är vårterminen 1934 49. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1934 utgör inalles 1,408.

Enligt reglementet för Stockholms högre folkskolor skola dessa skolor stå under förvaltning och ledning av folkskoledirektionen, som för den närmare vården och ledningen av skolorna utser särskilda skolstyrelser, en för varje skola. Sådan styrelse skall bestå av, förutom tjänstgörande rektor, fyra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år.¹⁾

Författningar. K. stadgan för högre folkskolor 16 sept. 1918, med ändr. 30 juni 1920, 8 april 1921, 30 maj 1924, 18 juni 1926 och 5 juni 1931. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid högre folkskola samt statsbidrag till sådana skola 16 sept. 1918, med ändr. K. kung. 2 juni 1933 ang. statsbidrag under budgetåret 1933—1934 till högre folkskolor. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 2 juni 1933 ang. statsbidrag under budgetåret 1933—1934 för undervisning i slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. m:ts beslut 10 nov. 1933 ang. särskilda bestämmelser beträffande lärjungars vid praktisk mellanskola intagnings, flyttning och examina. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av k. m:t 6 febr. 1920, med ändr. 29 sept. 1922 och 6 april 1923. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i av skolorna årligen utgivna kataloger.

Stat år 1934. Utgifter: 712,310 kr.; inkomster: 286,500 kr. (statsbidrag).

Avlöningar. Rektorer: förutom avlöning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslönen 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Ordinarie ämneslärare. Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig lärare (för 1 manlig lärare i fackritning 5,100 kr.) och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålders-tillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, var och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E.o. lärare. E.o. lärare: 4,500 kr. för manlig lärare (för 3 lärare i verkstadsarbete 4,080 kr.) och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. Till e.o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare vid allmänt läroverk, utgår därjämte provisoriskt löne-tillägg med 180 kr. per år (utan rörligt tillägg).

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med i regel 175 kr. (fr. o. m. $\frac{1}{7}$ 1934 160 kr.) för manlig och 140 kr. (fr. o. m. $\frac{1}{7}$ 1934 125 kr.) för kvinnlig lärare utom för lärare i övningsämnen, för vilka avlöningen utgör 130 kr. (fr. o. m. $\frac{1}{7}$ 1934 125 kr. för manlig och 120 kr. för kvinnlig lärare) (förutom rörligt tillägg).

Stockholms stads högre folkskola för handelsundervisning och handelsmellanskola.

Högre folkskolan för handelsundervisning omfattar vårterminen 1934 3 avdelningar, av vilka 2 äro förlagda till Klara och 1 till Katarina folkskola (vid Katarina Västra Kyrkogata). Sammanlagda antalet elever är 84.

Handelsmellanskolan omfattar 16 avdelningar, av vilka 8 äro förlagda till Klara, 4 till Adolf Fredriks och 4 till Katarina folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 453. — Sammanlagda antalet elever i båda skolformerna uppgår alltså till 537.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: Holmblad, D. G. A., grosshandlare, ordf.: Nyberg, J., lektor vid Stockholms handelsgymnasium; Wallin, H. E., kassör; Wetterlind, J. A., grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: Andrén, J. C., specerihandlare; Eriksson, K., försäkringsdirektör; Gyllander, K. G. G., fil. mag., lärare; Nyblom, A., folkskollärare.

Rektor.

Rinander, Alma T.; träffas å rektorsexpeditionen, Klara Södra Kyrkogata 15, C, t. 11 84 20,

under terminerna säkrast tisdagar 14—15 och torsdagar 8,30—9. Expeditionen hålles i regel öppen varje läsdag 14—15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	7
Ord. lärarinnor	5
E. o. lärare	3
E. o. lärarinnor	7
Timlärare i läs- och skrivämnen	14
Timlärare i övningsämnena	4

Så lärare och lärarinnor 40

Stockholms stads högre folkskola för teknisk utbildning och tekniska mellanskola.

Högre folkskolan för teknisk utbildning omfattar vårterminen 1934 3 avdelningar, av vilka 2 äro förlagda till Engelbrekts och 1 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 73 (dessutom 32 i särskild fortsättningskurs).

Den tekniska mellanskolan omfattar 12 avdelningar, av vilka 8 äro förlagda till Engelbrekts och 4 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 368. — Sammanlagda antalet elever i båda skolorna uppgår alltså till 441 jämte 32 i fortsättningskurs.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Berthelius**, F., civilingenjör, vice ordf.; **Hultman**, G. H., överingenjör, ordf.; **Högquist**, B. H. F., fabrikör; **Svensson**, G. A., byggmästare, stadsfullm.

Suppleanter: **Björklund**, C. G., borgarråd, stadsfullm.; **Engström**, W. S. L., ingenjör; **Månsson**, O. P., instruktör, stadsfullm.; **Wikberg**, S., seminarielärare.

Rektor.

Pehrson, A. T.; träffas å rektorexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—10,30 samt 12,30—14.

Lärare.

Ord. lärare	11
E. o. lärare	9
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	20
Timlärare i övningsämnena	3

Så lärare 43

Stockholms stads högre folkskola för kvinnlig utbildning och hushållstekniska mellanskola.

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning omfattar vårterminen 1934 10 avdelningar, av vilka 6 äro förlagda till Adolf Fredriks och 4 till Maria folkskola (vid Timmermansgatan). Antalet elever utgör 258.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 5 avdelningar, av vilka 3 äro förlagda till Adolf Fredriks och 2 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 172. — Sammanlagda antalet elever i båda skolorna uppgår alltså till 430.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.; **Ramstedt**, Eva J. A., lektor, ordf.; **Schager**, H. Ingeborg S., f. d. föreståndarinna vid statens skolkökseminarium; **Walin**, Ingeborg M., konsulent, vice ordf.

Suppleanter: **Andreen-Svedberg**, E. Andrea, prakt. läkare; **Bergstrand**, Anna Brita, bitr. skolföreståndarinna; **Juhlin Dannfelt**, f. Gentile, Brita E., fru; **Hedén**, f. Cederlund, Eva H. M., folkskollärarinna.

Rektor.

Söderberg, Gertie; träffas å rektorexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), Va., t. 30 32 67, under terminerna tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—10,30 och 12,30—14 samt lördagar 9—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärarinnor	7
E. o. lärarinnor	12
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	15
Timlärare i övningsämnena	3

Så lärare och lärarinnor 37

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoleinspektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant förordas, kunna två eller flera församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis (genom anslag å barnavårdsnämndens stat) bekostade folkskolor vid tre av barnavårdsnämndens barnhem (Tempelbacken, Polshäll och Sättra barnkoloni), vid sjukhusdirektionens barnsanatorium vid Hamra samt

FD

vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Boxtorp i Gryts och Hyltinge församlingar i Södermanlands län (jfr sid. 216).

Varje skolområde utgör ett överlärardistrikt.¹⁾ Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens överyakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid av högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie ämneslärare och övningslärare antagas av folkskoledirektionen. Besvär över beslut om tillsättning av dylik befattning anföras hos k. m:t i ecklesiastikdepartementet. E. o. lärare antagas av direktionen på viss tid, som ej må överstiga ett läsår. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Alla barn i åldern 7—14 år, vilka icke på annat sätt erhålla motsvarande undervisning, äro pliktiga att deltaga i folkskolans undervisning, varjämte barn över 14 år, vilka icke erhållit avgångsbetyg från folkskolans sjunde klass och som icke på grund av fattigdom eller bristande begäfvning jämlikt § 48 i stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm erhållit tillstånd att lämna skolan, fortfarande äro skolpliktiga. Barn, som redan i 13-årsåldern erhållit avgångsbetyg från folkskola, hava därmed fullgjort sin folkskoleplikt.

Folkskolan i Stockholm omfattar sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom överbryggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass (»åttonde klass»). Denna senare skolform är organiserad på tre elementärt yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar), en handelslinje (för gossar och flickor) samt en huslig linje (för flickor), varjämte även i begränsad utsträckning förekomma klasser, i vilka undervisningen väsentligen är inriktad på allmänbildande ämnen.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningsstimmor à 45 minuter. Lärjungarna i varje klass fördelas i parallellavdelningar, vilka undervisas var för

sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio, i folkskolans övriga klasser icke uppgå till mer än fyrtio samt i folkskolans högre avdelning icke uppgå till mer än trettiofem. I årsklasserna 1—3 och i allmänhet även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttages i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinnor), i den utsträckning, förhållandena medgiva, behåller samma avdelning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårtermen 1934 till inalles 1,137 med tillsammans 31,670 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se ovan, sid. 187, och beträffande fortsättnings- och ersättningsskolorna se nedan, sid. 193.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen och till lärare och lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enskede, Örby, Alviks och Angby folkskolor. För dessa hjälpklasser tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för sju årsklasser, motsvarande folkskolan, och en fortsättningsklass, motsvarande folkskolans högre avdelning. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn se sid. 204.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen. Ett antal bröstklea skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midсомarkransens folkskolor). För hörselsvaga barn finnas sex klasser, förlagda till Klara folkskola. I Johannes folkskola är upprättad en observationsklass för nervösa barn.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor samt i de högre klasserna åt flickor. Gossarna erhålla fr. o. m. fjärde klassen undervisning i olika slags gossslöjd, företrädesvis i trä-, metall- och pappslöjd samt undantagsvis i bokbinderi.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, i hjälpklassernas femte, sjätte och sjunde klasser, ävensom i hjälpklassernas fort-

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.

sättningsklass. Undervisningen meddelas i särskilda skolkök.

Undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i skolträdgårdar, f. n. till antalet 17. I skolträdgårdarna meddelas åt elever, som det önska, teoretisk och praktisk undervisning under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för tekningsundervisningen och för den naturvetenskapliga undervisningen.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksalor, i vilka barnen erhålla undervisning 2 å 3 gånger i veckan. Gymnastikskor tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke hava egna skor. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärarinnor. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Dessutom är sörgt för anordnande av friluttslekar och idrottsövningar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrottsstyrelsen, sid. 232). I de flesta av skolhusen äro inrättade skolbad, och beredes därjämte ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar (se sid. 235). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i ett stort antal skolor under läsalet anordnad obligatorisk simundervisning för elever företrädesvis i folkskolans femte och sjätte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjats de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 328). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolresor, dels i staden och dess omgivningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande sommarkolonier för barn se sid. 327.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnas folkskoledirektionen undervisning i instrumental-musik vid skolor, till vilka blåsinstrument blivt på enskild väg anskaffade. Musikkårer finnas f. n. vid 22 skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas förevisningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöres de för skolor anordnade radioföredragen.

Under senare år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägläda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrivs i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning,

varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningskolorna.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 31 dec. 1933 inalles 37,647 band. För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd föredrag och sammanhängande kurser (jfr sid. 326).

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 31 dec. 1933 uppgick till 116,804 band. Därjämte äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek. (Till upprättande och underhåll av för eleverna avsedda skolbibliotek kan jämlikt kungl. kung. den 24 jan. 1930 statsbidrag erhållas.) Genom anordnande under den mörkare årstiden (1 okt.—1 april) av s. k. läsaftnar i skolorna har man i vissa skolor berett barnen tillfälle till mer ostörd läsläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur och annan bildande litteratur. Till underlättande av lärjungebibliotekens utnyttjande för undervisningen samt av läsaftnars anordnande äro numera i flertalet skolor större läsesalar inredda.

För elever i folkskolans högre avdelning och folkskolans påbyggnader anordnas regelbundet föredrags- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Bespisning av fattiga skolbarn bekostas av staden och omfattar såväl frukost som middagsbespisning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespisningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn, som äro i behov av skolbespisning, tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen — vanligen överläraren —, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärinna utsedd av skolans lärarkollegium¹⁾. För lokalkommittéerna bar av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespisningen deltagande skolbarn utgjorde höstterminen 1933: i middagsbespisningen 4,890, varav 366 betalande, och i frukostbespisningen 861, varav

¹⁾ Förteckning å ledamöter och suppleanter i lokalkommittéerna för barnbespisningen återfinnes i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.

107 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespisningen utvidgats till att i viss utsträckning omfatta även behövande barn i fortsättningsskolorna.

Författningar. Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningssadga för Stockholms folkskolor, fastställd av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Instruktion för överlärare vid Stockholms folkskolor, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930. Instruktioner för tillsyningslärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för föreståndaren för hjälpklasserna, fastställd av folkskoledirektionen 22 dec. 1932. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning 16 sept. 1918, med ändr. K. kung. 30 juli 1930 ang. statsbidrag till beredande av utjämning av skoldistriktens kostnader för folkskoleväsendet, med ändr. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. ang. statsbidrag till undervisning i slöjd vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 5 juni 1931 om provisorisk avlöningsförbättring åt lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor och därmed jämförlig läroanstalt. K. kung. ang. boställsordning för lärarpersonalen vid folk- och småskolor 18 sept. 1918, med ändr. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 20 febr. och 7 juni 1922, 18 dec. 1929, 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Avlöningsbestämmelser för småskollärarinnor vid Stockholms folkskolor antagna av SF 15 juni 1921. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Bestämmelser ang. handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av SF 29 dec. 1915, med tillägg 15 dec. 1926. Instruktioner för vakt-

mästare (jämte vissa städerskor), värmelednings-skötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929.

Stat år 1934. För folkskolorna: utgifter 9,421,290 kr.¹⁾; inkomster 4,058,000 kr. (därav 3,991,500 kr. statsbidrag); för folkskolelokalerna: utgifter 3,331,240 kr.; inkomster 292,168 kr.

Avlöningar m. m. Överlärare. 20 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslönen 3,000 kr. samt ett ålders-tillägg å 600 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 220 folkskollärare och 706 (därjämte 23 första halvåret 1934) folkskollärarinnor samt 103 (därav 23 fr. o. m. den 1/7 1934) småskollärarinnor²⁾. — Varje lärare 4,500 kr., varje lärarinna 3,600 kr.; dessutom tre ålderstillsättningar efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för ordinarie lärare och å 360 kr. för ordinarie lärarinnor³⁾. Varje småskollärarinna 2,700 kr. samt tre ålders-tillsättningar, efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 300 kr.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 32 e. o. folkskollärare, 4,020 — 3,600 kr., 22 e. o. folkskollärarinnor, 3,540 — 3,300 kr., samt 72 e. o. småskollärarinnor 2,640 — 2,400 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnen. 48 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 19 lärare i teckning, 20 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång: var och en 3,600 kr., 46 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,510 kr. jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålders-tillsättningar, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 2 yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre ålderstillsättningar, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 11 lärare i träslöjd och 6 lärare i metallslöjd, var och en 3,900 kr. samt tre ålderstillsättningar, vart och ett å 420 kr., efter resp. fem, tio och

¹⁾ I denna summa äro medräknade utgifterna för läkarvården och tandpoliklinikerna (se ovan.)

²⁾ Dessutom två manliga och två kvinnliga lärare samt en småskollärarinna vid barnavårdsnämndens barnhem och stadsmissionens barnhem vid Bortorp, avlönade å barnavårdsnämndens stat, ävensom en biträdande lärarinna vid Hamra sanatorium, avlönad å sjukhusdirektionens stat.

³⁾ Till ord. lärarpersonal i läs- och skrivämnen utgå därjämte, jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 23 april och 17 dec. 1930 och 20 dec. 1933, vissa fyllnadsersättningar, vilka dock enligt beslut av stadsfullmäktige den 15 dec. 1930 och 20 dec. 1933 skola minskas med belopp, motsvarande viss samma personal jämlikt beslut av fullmäktige tillkommande provisorisk förbättring av det rörliga lönetillägget.

femton års tjänstgöring, 5 lärare i pappslöjd, var och en 2,700 kr. samt tre ålderstillägg, var och ett å 300 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen.¹⁾ 5 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 1 e. o. lärare i sång, 6 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 2 e. o. lärarinnor i gymnastik, 3,540—3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

24 e. o. lärare i manlig slöjd: 3,600—3,800 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 2,640—2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 22,000 kr.

Lekledare, tillsammans: 6,300 kr.

Särskild undervisning: 51,000 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 19,800 kr. Resp. arvoden utgå med belopp, som till viss del stå i relation till antalet utlåningstimmar vid resp. bibliotek och beräknas efter 1,80 kr. per timme för bibliotekarie och efter 1,35 kr. per timme för assistent (förutom rörligt tillägg).

Föreståndare för skolträdgårdarna: arvode 800 kr.

Personal för barnbespisningen: tillsammans 102,500 kr. En assistent (4,200 kr.), tjugusex kokerskor (1,890—1,620 kr.), fyrtionio köksbiträden (1,500—1,320 kr.).

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Vaktbetjäning m. m. 17 värmelednings-skötare samt 7 vaktmästare, tillika värmelednings-skötare: lönegrupp 8. 17 vaktmästare: lönegrupp 7. 21 baderskor: lönegrupp 3. Härjämte extra personal. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmelednings-skötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

Försättnings- och ersättningsskolorna.

I enlighet med bestämmelserna i kungl. stadgan ang. försättningsskolan den 16 sept. 1918, är lärjunge, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat den egentliga folkskolan eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, pliktig att inträda i försättningsskola, såvida han icke erhåller därmed jämförlig utbildning. Huruvida annan undervisning skall medföra fullständig eller partiell befrielse från försättningsskolan avgöres av folkskoledirektionen. Enligt utbildad

¹⁾ I de följande uppgifterna rörande de särskilda församlingarnas skolor hava de lärare i övningsämnena, vilkas undervisning är fördelad på flera skolor, medräknats i lärarpersonalen vid var och en av dessa.

praxis är genomgående av folkskolans högre avdelning (se sid. 190) likvärdigt med fullgjord försättningsskolplikt. Skolpliktig skall deltaga i försättningsskolans undervisning under för skoldistriktet fastställd tid. Skolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt aderton år.

Försättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 à 7 timmar i veckan. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro innevarande år skolorna fördelade på följande linjer:

För gossar: försättningsskola för 1) järnmanufaktur 2) träindustri 3) elektroteknik 4) handel 5) allmän utbildning; för flickor: försättningsskola för sömnadsarbete.

Antalet lärjungar utgör vårterminen 1934 tillsammans 649. Lärjungarna äro fördelade på 34 avdelningar, förlagda till de särskilda folkskolorna (se nedan).

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande färdigheter i läsa eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava från och med höstterminen 1920 upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i försättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för försättningsskolorna (se ovan). Antalet lärjungar utgör vårterminen 1934 tillsammans 149, fördelade på 9 avdelningar.

Författningar. K. stadgan för försättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. Reglemente för Stockholms försättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid försättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning 30 dec. 1932 med ändr. 2 juni 1933.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid försättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 81,000 kr. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme under 32 veckor med 117 kr. (fr. o. m. $\frac{1}{7}$ 1934) för arbets-kunskap och allmänna ämnen samt 100 kr. (fr. o. m. $\frac{1}{7}$ 1934) för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårterminen 1934 inalles 15 undervisningsavdelningar med 423 skolbarn. Skolan är belägen Svartmangatan 20—22, St., med 15 klassrum.

FD

Församlingens skolråd.

Stortorget 1, St.

Adolfsson, G. A., privatdetektiv, kyrkofullm., vice ordf.; **Eklund, J. O.**, specerihandlare; **Lindkvist, K. M.**, elektriker; **Mårtensson, J. L.**, materialförvaltare, kyrkofullm.; **Mörner, f. Murray, A. M. (Alma)**, f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; **Nilsson, M. V.**, tulltjänsteman; **Samuelsson, B. D. N.**, ingenjör; **Widner, N.**, pastor primarius, kyrkoherde, ordf.; **Åkerlund, K. O.**, börsvaktmästare.

Suppleanter: **Carlsson, H. G. A.**, skorstensfejare; **Dahlström, K. W.**, skräddarmästare; **Ericsson, E. H. E.**, typograf; **Frick, G.**, polis-kommissarie, kyrkofullm.; **Grefberg, J. G.**, ständig adjunkt; **Kobbe, W. E.**, köpman; **Rudbäck, Irma K. E.**, korrespondent, kyrkofullm.; **Svensson, D.**, kontorsvaktmästare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; t. Djursholms Danderyd 2 81.

Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 42 70; träffas å exp. Svart-mangatan 20, St., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	2
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	8
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	5

S:a lärare och lärarinnor 22

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Gustafson, C. G.

En baderska (3).

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårtermi-
nen 1934 inalles 20 undervisningsavdelningar
med 466 skolbarn. Skolan är inrymd i skol-
huset vid Klara Södra Kyrkogata 13 & 15,
C., och innehåller 29 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 10 avdel-
ningar av högre folkskolorna och praktiska mel-
lanskolorna (se ovan).

Församlingens skolråd.

Klara Östra Kyrkogata 8, C.

Billström, J. M., prakt. läkare, kyrkofullm.;
Bokander, H. G. E., kyrkoherde, kyrkofullm.,

ordf.; **Erikson, K. M.**, vaktmästare, kyrko-
fullm.; **Lindskog, F.**, f. d. överlärare, kyrkofullm.;
Schager, F. O., byråchef, kyrkofullm., kas-
sör; **Stark, V. M. A.**, maskinist, kyrkofullm.;
Törnberg, A. O. O.son, förste reparatör, kyrko-
fullm., vice ordf.

Sekreterare.

Romare, P. B., aktuarie; t. Ålsten 5 19.

Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 93 07; träffas å exp. Klara
Södra Kyrkogata 13 & 15, C., i regel mån-
dagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 12—
12,45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	4
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	16
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 31

Vaktmästare (7).

Andersson, K. W.

En värmelednings-skötare (8), en ba-
derska (3).

Kungsholms och S:t Görans försam- lingars folkskola.

Kungsholms och S:t Görans församlingars
gemensamma folkskola räknar vårtermi-
nen 1934 inalles 133 undervisningsavdelningar med till-
sammans 3,804 skolbarn. Skolan är fördelad på
tre skolbyggnader, vid Mariebergsgatan 34, K.,
med 83 klassrum, vid Hantverkargatan 25, K.,
med 11 klassrum och vid Kristineberg, K., med
37 klassrum.

Vid Kungsholms och S:t Görans folkskola
finnas vidare 4 avdelningar av fortsättningsskolan
med tillsammans 75 elever samt 1 avdelning
av ersättningsskolan med 26 elever.

Kungsholms församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Parmmätargatan 3, K.

Bäckström, B. G., köpman, kyrkofullm.; **Dahlén, G.**
S., tandläkare, kyrkofullm.; **Hermansson, K. T.**
E., vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Holm,**
J. A., metallarbetare, kyrkofullm.; **Karlsson,**
A. F., järnarbetare, kyrkofullm.; **Ljungström,**
V., f. d. distriktsläkare; **Tillgren, J.**, professor,
överläkare, kyrkofullm.; **Trönberg, P.**, över-
läkare, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Adling**, A. A:son, byggnadsingenjör, kyrkofullm.; **Ahlén**, S., kommunalarbete; **Andersson**, K. E., skomakare; **Bergh**, J. T. A., läroverksadjunkt; **Cederblom**, f. Fahlstedt, H. J. Carolina, fru; **Göransson**, K. H., direktör; **Riborg**, J. A., järnvägstjänsteman; **Sandahl**, F. G. W., övervakmästare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., myntkamrerare; t. 50 35 26.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; t. 50 03 04; träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., *K.*, alla lösdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13—14, t. 50 53 04, i skolhuset vid Kristineberg tisdagar 12,30—13, t. 50 02 59, samt därjämte å exp. Hantverkargatan 25, *K.*, onsdagar 12,45—13, t. 50 37 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	36
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. småskollärarinnor	6
Lärare i övningsämnen	6
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 73

S:t Görans församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Arbetargatan 21, *K.*

Anjou, N. J., läroverksadjunkt, kyrkofullm., vice ordf.; **Bergström**, J. I., spårvägsman, kyrkofullm., ordf.; **Carlsson**, Elsa A., bitr. föreståndarinna, kyrkofullm.; **Eén**, O. B. L., föreståndare, kyrkofullm.; **Hessler**, A. A. H., sekreterare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Larsson**, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, kyrkofullm.; **Stehr**, A. L., folkskollärare, kyrkofullm.; **Winqvist**, K. M., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.

Suppleanter: **Hellman**, F. G., handelsarbetare; **Iskull**, f. Franzén, Wilma G. S., fru, kyrkofullm.; **Landberg**, A., skräddare; **Michaëlisson**, C. Hj. N., extra notarie, kyrkofullm.; **Nilsson**, O., ingenjör; **Wahlén**, P. A., skofabriksarbetare; **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken, kyrkofullm.; **Westerberg**, K. T., metallarbetare.

Sekreterare.

Lillieros, J., rådman; t. 60 69 44.

Överlärare.

Granath, E. V. K. (se Kungsholms förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	12
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	41
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	4
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	3
E. o. småskollärarinnor	12
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	14

S:a lärare och lärarinnor 93.

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. M. (Fleminggatan 113).

En värmeledningsskötare (8), en extra vaktmästare tillika värmeledningsskötare (3,180 kr.), en extra värmeledningsskötare (2,640 kr.), två extra vaktmästarbiträden (1,380—720 kr.), två baderskor (3).

Adolf Fredriks församlings folkskola.

Adolf Fredriks församlings folkskola är uppdelad på två skolhusbyggnader, en vid Tegnérsgatan 44—46, *Va.*, och en vid Saltmätargatan 2, *Va.*

Folkskolhuset vid Tegnérsgatan 44—46 har 65 klassrum, skolhuset vid Saltmätargatan 2 12 klassrum. Skolan räknar vårterminen 1934 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,330 skolbarn.

Vid Adolf Fredriks folkskola finnas vidare 4 avdelningar av fortsättningskolan med tillsammans 90 elever samt 1 avdelning av ersättningskolan med 11 elever.

I skolhusen äro dessutom inrymda 13 avdelningar av högre folkskolorna och praktiska mellanskolorna (se ovan).

I skolbyggnaden vid Tegnérsgatan äro därjämte lokaler upplåtna för högre allmänna läroverket för flickor i Stockholm (f. n. bestående av 18 avdelningar) (jfr sid. 308).

Församlingens skolråd.

Kammakargatan 30, *Va.*

Hagardt, A., kyrkoherde, ordf.; **Hoppe-Gunnarson**, Lajla S. E., fru; **Källén**, O. N., handlande, kyrkofullm.; **Lagergren**, Maria S. V., fröken, kyrkofullm.; **Lundberg**, K. V. J., rektor, kyrkofullm., vice ordf.; **Reuter**, L. M., prakt. läkare; **Rudner**, A. E., kassör; **Wolffbrandt**, E. G., komminister, kyrkofullm.; en vakant.

Suppleanter: **Agréus**, G. H., grosshandlare; **Brandt**, P. A., förste postassistent, kyrkofullm.; **Fallenius**, C. M. G., amanuens, kyrkofullm.; **Hedborg**, J. W. J:son, köpman, kyrkofullm.; **Ingmanson**, E. A., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; **Lindvall**, J. V. A., bokhållare, kyrkofullm.; **Pettersson**, A. J. M. (Hanna),

fröken, kyrkofullm.; **Rathsman**, J. C. N., grosshandlare, kyrkofullm.; **Sjöström**, f. Viktorsson, A. Maria C., fru, kyrkofullm.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., auditor; t. 60 74 56.

Överlärare.

Hellström, K. E.; träffas å exp. Tegnérsgatan 44-46, Va., t. 32 39 14, alla läsdagar 7,45—8,30 ävensom måndagar och torsdagar 13,30—14 samt å exp. Saltmätargatan 2, Va., t. 21 69 16, lördagar 10—10,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	10
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	34
Ord. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	11

S:a lärare och lärarinnor 62

Vaktmästare (7).

Petterson, G. M.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, Va., räknar vårterminen 1934 31 skolavdelningar med tillsammans 939 barn, därav 3 avdelningar undervisas på eftermiddagen efter kl. 12,25. Skolhuset har 28 klassrum.

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 63, Va.

Dahlöf, E. A., tf. sekreterare, kyrkofullm.; **Enqvist**, C. E., posttjänsteman, kyrkofullm.; **Hallberg**, H. E., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Hallström**, K. L. F., tjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; **Härner**, Frida M., överlärare, kyrkofullm.; **Ljung**, J. A., prakt. läkare; **Nyberg**, J. S., skräddarmästare, kyrkofullm.; **Ohlsson**, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; en vakant.

Sekreterare.

Grafström, N. Hj:son, tf. hovrättsfiskal; t. 62 17 90.

Överlärare.

Härner, Frida M.; t. 32 53 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, Va., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	6
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen m. m. 24	
Ord. småskollärarinnor	1
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 43

Vaktmästare (7).

Palmback, E. V.

En värmeledningsskötare (8), en extra baderska (1,620 kr.).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1934 inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,784 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, Va., och har 47 klassrum. I förhyrd lokal, Idungatan 1 A, Va., disponeras ytterligare 14 skolsalar.

Vid Matteus folkskola finnas vidare 2 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 38 elever och 1 avdelning av ersättningsskolan med 18 elever.

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 92, Va.

Ahlberg, A. W., rektor, kyrkofullm.; **Danielson**, T. H., tjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; **Ferm**, A. V., snickare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Forsell**, J. A. S:son, kassör, kyrkofullm., kassör; **Hesslin**, O. E., intendent, kyrkofullm.; **Holmbäck**, A. J., komminister, kyrkofullm., ordf.; **Åkesson**, Anna J., folkskollärarinna, kyrkofullm.

Suppleanter: **Granlund**, f. Wallis, J. K. M. (Hanna), fru; **Johansson**, F. O., ombudsman, kyrkofullm.; **Ljungquist**, J. B., kassör; **Petsén**, C. O. B. B., grosshandlare; **Reidler**, f. Andersson, Elin E., fru; **Sundquist**, E. G., sekreterare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Sahlin, E. C., konsistoriesekreterare; t. 10 96 19.

Överlärare.

Lindberg, A. A.; t. 33 92 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18, n. b., Va., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	14
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	44
Ord. småskollärarinnor	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 72

Vaktmästare (7).

Strömbäck, T. G.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1934 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,202 skolbarn, därav 1 observationsklass med 10 elever. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en Brunnsgatan 11, C., med 18 klassrum, en Roslagsgatan 61, Va., med 24 klassrum och en Ynglingagatan 1, Va., med 12 klassrum.

Till Jakobs folkskola är vidare förlagd 1 avdelning av fortsättningskolan med 18 elever. Till Johannes folkskola är förlagd 1 avdelning av fortsättningskolan med 12 elever.

I skolbyggnaden äro därjämte lokaler upplåtna för två klassavdelningar av norra real-läroverket å Norrmalm.

Jakobs församlings folkskola.*Församlingens skolråd.*

Jakobsgatan 2, C.

Andræ, S. E. J., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **From**, Lydia L., lärarinna; **Hellman**, J. A., hamnfogde, kyrkofullm.; **Janson**, S. A., frisörmästare, kyrkofullm.; **Jonsson**, G. A., komminister, kyrkofullm., vice ordf.; **Nilsson**, A. H. E., reparatör, kyrkofullm.; **Sjögren**, Ebba M. E., fröken, kyrkofullm.

Suppleanter: **Borgström**, E., portvakt, kyrkofullm.; **Helin**, O. H. F., plåtslagarmästare; **Kock**, G. L. B., fil. kand.

*Sekreterare.***Atzelius**, A. C. A., rådman; t. 65 65 77.*Överlärare.*

Lindvall, F. E. (t. o. m. 6/7 1934); t. 32 53 06; träffas å exp. Roslagsgatan 61, n. b., Va., i regel alla lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14 och i skolhuset vid Brunnsgatan 11, C., t. 21 69 15, fredagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	2
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	8
E. o. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	1

S:a lärare och lärarinnor 14

*Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (8).***Nilsson**, C. H. (Brunnsgatan 11); t. 21 69 15.**Johannes församlings folkskola.***Församlingens skolråd.*

Kammakargatan 12, Va.

Alfvén, K. A., prakt. lärare; **Hjorth**, J. E., direktör, kyrkofullm., vice ordf.; **Johansson**, K., möbelsnickare, kyrkofullm.; **Lindvall**, F. E., överlärare; **Svensson**, K. L., förman, kyrkofullm.; **Wassberg**, A., f. d. överlärare, kyrkofullm.; **Öhman**, K., kyrkoherde, ordf.

Suppleanter: **Andersson**, K. E., gjutare, kyrkofullm.; **Eriksson**, f. Pehrson, Ragnhild E., fru; **Lignell**, E., komminister; **Lindgren**, K. J., kasör; **Tholander**, Anna M., kamrerare; **Tholander**, C. M. (Carin), lärarinna, kyrkofullm.

*Sekreterare.***Wassberg**, N. A. I., notarie; t. Stocksund 5 27 eller »domänstyrelsen».*Överlärare.***Lindvall**, F. E. (se Jakobs förs. folkskola).*Lärare och lärarinnor.*

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	20
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 44

*Vaktmästare (7).***Säfsström**, J. (Roslagsgatan 61); t. 32 53 06.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Engelbrekts församlings folkskola.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skolråd.

Östermalmsgatan 20, Ö.

Janson, E. J. (Emy), folkskollärarinna, kyrkofullm.; **Larsson**, J. A., smed; **Lind**, N. G. C.,

bokhållare, kyrkofullm.; **Lindgren, J.**, kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Lundh, E. V. R.**, ombudsman, kyrkofullm.; **Nöjd, P. D.**, överlärare; **Wallin, H.**, undervisningsråd, vice ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: **Andersson, f.** Sprengel, Ingeborg, folkskollärarinna; **Gréen, J. G.**, trädgårdsassistent; **Gustafsson, G. A. V.**, materialförvaltare; **Kyhberg, G.**, komminister, kyrkofullm.; **von Post, J. O. A.**, direktör, kyrkofullm.; **Rudberg, T. A.**, lektor.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 11 05 94.

Skolan vid Valhallavägen.

Skolan räknar vårterminen 1934 inalles 43 undervisningsavdelningar med 1,083 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 76, Ö., och har 51 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 10 avdelningar av högre folkskolorna och praktiska melanskolorna (se ovan).

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 21 10 29; träffas å exp. Valhallavägen 76, Ö., i regel alla lördagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14 samt tisdagar i skolan vid Värtan 10—10,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 30
Ord. småskollärarinnor 2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 2
E. o. småskollärarinna 1
Lärare i övningsämnen 8
Lärarinnor i övningsämnen 10

S:a lärare och lärarinnor 60

Vaktmästare (7).

Björk, S. L.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Skolan vid Värtan.

Skolan vid Värtan räknar vårterminen 1934 inalles 15 undervisningsavdelningar med 364 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 10 klassrum och nya skolhuset med 8 klassrum.

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. Värtan 2 25; träffas å exp. i nya skolhuset tisdagar 10—10,30. Övriga mottagningstider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 9

Ord. småskollärarinna 1
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 1
E. o. småskollärarinna 1
Lärare i övningsämnen 2
Lärarinnor i övningsämnen 6

S:a lärare och lärarinnor 23

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (8).

Stjärnström, G. R. (gamla skolhuset).

En extra baderska (1,620 kr.).

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskola.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tills vidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, Ö., som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolorna räknar vårterminen 1934 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,297 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 28 klassrum; skolhuset vid Linnégatan 37 har 12 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum.

Till Hedvig Eleonora folkskola är vidare förlagd 1 avdelning av fortsättningsskolan med 12 elever.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Storgatan 7, Ö.

Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., kassör; **Falk, Ingrid A. M.**, fröken, kyrkofullm.; **Fähræus, G. R.**, f. d. rektor, vice ordf.; **Hedman, C. E.**, möbelsnickare, kyrkofullm.; **Källander, A. J.**, kyrkoherde emeritus, kyrkofullm., ordf.; **Lindeberg, S. J.**, hovrättsassessor; **Nordgren, R. E.**, f. d. överläkare; **Starck, L. G.**, lektor, kyrkofullm.; **Wall, S. D.**, professor, kyrkofullm.

Suppleanter: **Andersson, A. H.**, snickare; **Arborelius, E. T.**, komminister, kyrkofullm.; **Björlin, O. S.**, prakt. läkare; **Jakobson, O. L.**, pastor, kyrkofullm.; **Leuwgren, Naima L.**, redaktionssekreterare; **Molin, O. G.**, målarmästare, kyrkofullm.; **Niklason, E.**, direktör, kyrkofullm.; **Sidenblad, f. Sandberg, Eda C.**, fru; **Strömberg, A. F.**, snickarmästare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. 60 62 14.

Överlärare.

Söder, A.; t. 61 42 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14 ävensom i Djurgårdens folkskola tisdagar 12,45—13,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 13
E. o. småskollärarinnor 2
Lärarinnor i övningsämnen 5

S:a lärare och lärarinnor 23

*Oscars församlings folkskola.**Församlingens skolråd.*

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Gezelius, A.**, apotekare, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; **Lundqvist, E. E. O.**, civilingenjör; **Nylund, S. J.**, undervisningsråd; **Pauli, I. H. E.**, lektor; **Sandberg, f. Fogelqvist, Eva**, fru; **Söder, A.**, överlärare.

Sekreterare.

Törnell, E. R., f. d. registrator; t. 43 94 99.

Överlärare.

Söder, A. (se Hedvig Eleonora förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 6
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 20
Ord. småskollärarinna 1
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 1
E. o. småskollärarinna 1
Lärare i övningsämnen 1
Lärarinnor i övningsämnen 4

S:a lärare och lärarinnor 34

Vaktmästare (7).

Söhr, O. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

Högbergsgatan 15, Sö.

Ahlfeldt, R. A., komminister, ordf.; **Berghagen, R.**, arkitekt; **Fager, J. M.**, f. d. kriminalkonstapel; **Jonsson, F. V. K.**, förman, kyrkofullm.; **Rosén, E. I.**, snickare, kyrkofullm.; **Svensson, A. R.**, vaktmästare; **Torstensson, A. H. E.**, linjearbetare, kyrkofullm.; **Valdén, f. Karlson,**

Gerda S., fru, kyrkofullm.; **Westberg, E. G.**, gravör, kyrkofullm.; **Örtendal, J. R. V.**, folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; en vakant.

Sekreterare.

Lundwall, S. A., advokat; t. 43 35 40.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1934 inalles 55 undervisningsavdelningar med 1,671 skolbarn. Skolan är belägen Tjärhovsgatan 15 & 17, Sö., och har 37 klassrum. Dessutom disponeras för innevarande läsår 12 lärosalar i Katarina realskolas f. d. lokaler, Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö., och Tjärhovsgatan 22, Sö.

Vid Katarina norra folkskola finnas vidare 3 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 62 elever.

I skolbyggnaden vid Katarina Västra Kyrkogata äro dessutom inrymda 5 avdelningar av högre folkskolorna och praktiska mellanskolorna (se ovan).

Överlärare.

Regfors, K. A.; t. 41 35 05; träffas å exp. Tjärhovsgatan 15, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 10
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 36
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 4
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen 1
E. o. småskollärarinnor 6
Lärare i övningsämnen 3
Lärarinnor i övningsämnen 9

S:a lärare och lärarinnor 69

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. L.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Katarina södra överlärardistrikt.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1934 inalles 77 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,239 skolbarn. Skolan är belägen vid Sofagatan 2, Sö., och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 15 klassrum och stora skolhuset med 50 klassrum.

Vid Katarina södra folkskola finnas vidare 3 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 77 elever samt 1 avdelning av ersättningskolan med 28 elever.

Överlärare.

Trönberg, P., stadsfullm.; träffas å exp. Sofagatan 2, Sö., stora skolhuset, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 02 09.

FD

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	15
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	45
Ord. småskollärarinnor	9
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen	1
E. o. småskollärarinnor	5
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 92

Vaktmästare (7).

Franzén, B.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Sofia församlings folkskola.

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117, Sö., och innehåller 71 klassrum, räknar vårterminen 1934 inalles 76 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,106 barn.

Till Sofia folkskola är vidare förlagd 1 avdelning av fortsättningskolan med 17 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 6 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se ovan).

Församlingens skoloråd.

Borgmästargatan 11, Sö.

Carlquist, A. T., mätningssingenjör; Eriksson, O. H., statistikföreläre, kyrkofullm.; Johansson, K. V., filare, kyrkofullm., vice ordf.; Johnson, G. A. H., elektriker; Klefbeck, E. A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Lundin-Fihn, A. Hj., chaufför, kyrkofullm.; Nyberg, J., lektor; Palmér, B. J. S., banktjänsteman, kyrkofullm., kassör; Stjernström, G. V., frisörmästare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. Skånegatan 117, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15; t. 43 13 38.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	14
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	44
Ord. småskollärarinnor	8
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	5
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	4
E. o. småskollärarinnor	6
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	14

S:a lärare och lärarinnor 100

Vaktmästare (7).

Andersson, T.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Maria församlings folkskola.

Maria församlings folkskola räknar vårterminen 1934 inalles 81 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,374 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, Sö., med 58 klassrum¹⁾ och de båda övriga vid Timmermansgatan 28, Sö., med 31 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum.

Vid Maria folkskola finnas vidare 3 avdelningar av fortsättningskolan med tillsammans 53 elever och 1 avdelning av ersättningskolan med 10 elever.

Dessutom äro här inrymda 12 avdelningar av högre folkskolorna, praktiska mellanskolorna och södra kommunala mellanskolan (se ovan).

Församlingens skoloråd.

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Anderberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare, kyrkofullm.; Bäckman, G. O., förste vaktmästare, kyrkofullm.; Johanson, K. R., skräddarmästare, kyrkofullm.; Lundin, E. A. B., spårvägsman, kyrkofullm.; Molin, O. E., kyrkoherde, ordf.; Ruuth, G. A., tullkontorist, kyrkofullm.; Rydén, O. B., överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; Steiner, O. E., seminarielärare, kyrkofullm.; Wikberg, S., seminarielärare.

Sekreterare.

Masreliez, K. V., rådman; t. Ålsten 10 23.

Överlärare.

Rydén, O. B.; t. 43 02 10; träffas å exp. vid Ringvägen, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28, Sö., t. 41 35 06, onsdagar 10,30—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	16
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	52
Ord. småskollärarinnor	5
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	5
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	15

S:a lärare och lärarinnor 102

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria församling skall folkskolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria nybildade församling.

**Vaktmästare, tillika värmelednings-
skötare (8).****Björklund, E. J. E.** (skolan vid Timmermans-
gatan).**Vaktmästare (7).****Hellman, O. H.** (skolan vid Ringvägen).En värmeledningsskötare (8), två bader-
skor (3).**Högalids församlings folkskola.**Högalids församlings folkskola räknar vårter-
minen 1934 59 undervisningsavdelningar med till-
sammans 1,741 barn. Skolhuset är beläget Folk-
skolegatan 11—13, *Sö.*, och innehåller 53 klass-
rum. Dessutom finnas lokaler för en friluftsskola
med plats för 25 bröstklerna barn.Till Högalids folkskola äro vidare förlagda
3 avdelningar av fortsättningsskolan med till-
sammans 62 elever och 3 avdelningar av er-
sättningskolan med 44 elever.I skolhuset finnas dessutom 4 avdelningar av
den södra kommunala mellanskolan (se ovan).**Församlingens skolråd.**Högalids prästgård, Högalidsberget, *Sö.***Anderson, Carl W.**, maskinarbetare, stadsfullm.,
kyrkofullm., vice ordf.; **Brusén, N. G.**, syssloman,
kyrkofullm.; **Claësson, f.** Fagerström,
Anna M., fru; **Claësson, P. J.**, byråföreståndare,
kyrkofullm., kassör; **Hörlén, f.** Lundberg,
A. M. (Mattis), fru; **Larsson, J. L.**,
förste assistent, kyrkofullm.; **Mogård, J. A. B.**,
kyrkoherde, ordf.; **Philipson, K. G.**, köpman,
kyrkofullm.; **Rönnell, E.**, f. d. folkskollärare,
kyrkofullm.**Sekreterare.****Steenberg, K.**, överlärare; t. 40 36 02 (jfr nedan).**Överlärare.****Steenberg, K.**, träffas å skolans exp. Folkskole-
gatan 11—13, *Sö.*, alla läsdagar i regel 7,45—
8,30 samt måndagar och torsdagar 13,15—
14; t. 40 45 70.**Lärare och lärarinnor.**

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	10
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	44
Ord. småskollärarinna	1
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	11

S:a lärare och lärarinnor 74

Vaktmästare (7).**Carlsson, E. J.**En värmeledningsskötare (8), en bader-
ska (3).**Brännkyrka församlings folkskolor.**Brännkyrka församling bildar efter Enskede
församlings utbrytning fr. o. m. år 1931 tre
överlärardistrikt, *Älvsjö*, *Liljeholmens* och
*Blommensbergdistrikt*en.**Församlingens skolråd.****Andersson, Paul**, överlärare, stadsfullm., kassa-
förvaltare; **Asplund, E. P.**, byggnadstimmer-
man; **Holmberg, V.**, järnvägstjänsteman; **Jons-
son, J. A. W.**, slöjdlärare; **Lindquist, C. G. A.**,
aktuarie, kyrkofullm.; **Lindquist, E. G.**, spår-
vägsman; **Lindström, M. S.**, ingenjör, vice
ordf.; **Lundin, f.** Fornstedt, Sigrid A., barna-
vårdsman, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.;
Mathson, E. C. A. F., syssloman; **Widegren,**
f. Olovsson, Olga J. B., fru.**Suppleanter:** **Andersson, A. H.**, skräddare;
Hammarhoff, E. F., inspektor; **Howding, C.**
A., posttjänsteman; **Johansson, K. D.**, bräd-
gårdsarbetare; **Larsson, C. H.**, assistent, kyrko-
fullm.; **Rydén, E. G. E.**, ingenjör; **Samuelsson,**
G. E. O., skrädderiarbetare, kyrkofullm.; **Wärn-
berg, S. T.**, målare; **Ölander, A. F.**, inspektör,
kyrkofullm.**Sekreterare.****Smedberg, T. K. E.**, järnvägstjänsteman; t.
Liljeholmen 39.**Älvsjö överlärardistrikt.**Inom distriktet finnas skolor vid Solberga
(kyrkskolor) samt i Örby och Långbrodal,
vilka vårterminen 1934 räkna 42 undervis-
ningsavdelningar med tillsammans 1,074 skol-
barn.Vid Örby skola finnes vidare 1 avdelning av
fortsättningsskolan med 9 elever.**Överlärare.****Åkerlund, J. T.**; träffas å exp. i Örby tisdagar,
torsdagar och lördagar 7,45—8,30, måndagar
och torsdagar 13,30—14, t. Örby 25; i sko-
lan i Långbrodal måndagar och onsdagar 7,45
—8,30, fredagar 13—13,30, t. Älvsjö 5 56.**Lärare och lärarinnor.**

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	26
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen	1
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	11

S:a lärare och lärarinnor 56

FD Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Bergström, H. S. (Örby skola); Bergström, C. M. (Långbrodals skola).

Två baderskor (3).

Liljeholmens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Årsta och Midsommarkransens skolor, vilka vårterminen 1934 räkna 29 undervisningsavdelningar med tillsammans 809 skolbarn.

Till Midsommarkransens folkskola är vidare förlagd 1 avdelning av fortsättningsskolan med 10 elever. 2 elever i ersättningsskolan undervisas gemensamt med elever i fortsättningsskolan.

Överlärare.

Andersson, P., stadsfullm.; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla läsdagar 7,45—8,30, ävensom måndagar och torsdagar 13—13,30; t. Liljeholmen 4 01.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	19
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	3
Lärare i övningsämnen	6
Lärarinnor i övningsämnen	10

Sa lärare och lärarinnor 46

Vaktmästare (7).

Olsson, P. O. (Midsommarkransens skola).

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs och Mälarhöjdens skolor, vilka vårterminen 1934 räkna 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,616 skolbarn.

Överlärare.

Wahlström, A. T.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar 13—13,30, t. Gröndal 65; å exp. i nya skolhuset vid Mälarhöjden torsdagar 12,45—13,15, t. Mälarhöjden 29.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	12
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	39

Ord. småskollärarinnor	5
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	11

Sa lärare och lärarinnor 72

Vaktmästare (7).

Karlsson, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

En värmeledningsskötare (8), en extra vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (2,880 kr.), två extra baderskor (1,980—1,860 kr.).

Enskede församlings folkskolor.

Enskede församling bildar från den 1 juli 1931 två överlärardistrikt, Enskede och Skarpnåcks överlärardistrikt.

Församlingens skolråd.

Brandt, J. O., veterinär; Erikson, E. G. F., stereotypör, kyrkofullm.; Helle, A. V., folkskollärare, kyrkofullm., kassaförvaltare; Håkansson, M. O., chaufför; Kumlin, H. V., spårvägsman, kyrkofullm.; Lantz, W. G. Gison, tullkontorist, kyrkofullm., ordf.; Lindén, D. E., f. d. boktryckare; Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm., kyrkofullm.; vice ordf.; Månsson, f. Hjorth, Hanna K., fru; Sjöstedt, f. Österman, Bertha, fru, kyrkofullm.

Suppleanter: Anderson, K. E., snickare; Berglund, f. Söderberg, E. Thérèse, fru; Brodd, f. Lidén, Anna S., fru; Carlsson, A. W., murare; Eriksson, J., smed; Grusell, E. A., packmästare; Loell, C. J. C., kassör, Ohlsson, O. A., ritsare; Westerberg, C. A., tjänsteman, kyrkofullm.

Sekreterare.

Lindquist, N. C., kammarrättsnotarie; t. Enskede 9 23.

Enskede överlärardistrikt.

I distriktet finnas två skolor, Enskede östra och Enskede västra. Den senare färdigbyggd under år 1933. Vårterminen 1934 var antalet undervisningsavdelningar 59 med tillsammans 1,578 skolbarn.

Till Enskede folkskola äro vidare förlagda 2 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 46 elever och 1 avdelning av ersättningsskolan med 12 elever.

Dessutom äro i Enskede folkskola inrymda 4 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se ovan).

Överlärare.

Edman, E. A.; träffas å exp. i Enskede östra skola alla läsdagar 7,45—8,30, t. Enskede 10 62; samt i Enskede västra skola måndagar och torsdagar 13,30—14, t. Enskede 20 72.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	12
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	33
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	4
E. o. småskollärarinnor	7
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	14

S:a lärare och lärarinnor 77

Vaktmästare (7).

Carlberg, W. T. (Enskede östra skola).

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Forslin, E. V. (Enskede västra skola).

En värmeledningsskötare (8), en extra vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (2,880 kr.), två baderskor (3).

Skarpnäcks överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Skarpnäck, Gubbängen och Södertörn samt Enskede gamla skola (vid Stora Gungan), vilka värmerminen 1934 räknar 37 undervisningsavdelningar med tillsammans 918 skolbarn.

Överlärare.

Vide, A. V.; träffas å exp. i Skarpnäcks folkskola i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14; t. Enskede 20 45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	22
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	5
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	1
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	5

S:a lärare och lärarinnor 46

Extra vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (2,660 kr.).

Lindeborg, E. L.

En extra baderska (1,860 kr.).

Bromma församlings folkskolor.

Bromma bildar från den 1 juli 1929 två överlärardistrikt, *Bromma norra* och *Bromma södra överlärardistrikt*.

Församlingens skolråd.

Hedvall, A. G., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Håkansson, E. A. F.,** spårvägsman; **Koch, C. O.,** lektor, kyrkofullm.; **Masreliez, K. V.,** rådman, ordf.; **Nilson, A. D.,** avdelningschef; **Tjus, G. G. R.,** redaktör, **Wickman, f. Johansson, Laura K.,** fru, kyrkofullm.

Suppleanter: **Anderson, U. S.,** boktryckare; **Borgström, J. V. A.,** målarmästare; **Dorff, f. Larsson, Elina W.,** fru, kyrkofullm.; **Gustavsson, K. G. H.,** notarie; **Lindqvist, F. S.,** snickare; **Rundqvist, K. E.,** metallarbetare; **Wandel, B. E. L.,** förrådsförvaltare.

Sekreterare.

Björkman, C. A. J., sekreterare; t. Äppelviken 7 78.

Bromma norra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Ängby, Bällstalund och Alvik, vilka värmerminen 1934 räknar inalles 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,423 skolbarn.

Vid Bromma norra folkskolor finnas dessutom 4 avdelningar av fortsättningskolan (1 i Bällstalund och 3 i Alvik) med tillsammans 68 elever.

I Alviks folkskola äro därjämte inrymda 4 avdelningar av norra kommunala mellanskolan (se ovan).

Överlärare.

Wallerius, L.; träffas å exp. i Alviks skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. Ulvsunda 26; å exp. i Bällstalunds skola fredagar 12—12,30, t. Bromma 22; å exp. i Ängby skola fredagar 12,45—13,15, t. Ängby 51.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	11
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	33
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	5
E. o. småskollärarinnor	6
Lärare i övningsämnen	13
Lärarinnor i övningsämnen	18

S:a lärare och lärarinnor 92

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Rydhammar, C. O. (Bällstalunds skola).

FD

Vaktmästare (7).

Johansson, J. A. (Älviks skola).

*Extra vaktmästare, tillika värmeled-
ningsskötare*
(2,880 kr.).

Åström, P. T. (Ängby skola).

En värmeledningsskötare (8), en bader-
ska (3), en extra baderska (2,160 kr.).

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna i Olovslund,
Ålsten, Smedslätten och Appelviken samt på
Stora Essingen, vilka vårterminen 1934 räknas
inalles 52 undervisningsavdelningar med tillsam-
mans 1,429 skolbarn.

I Olovslunds folkskola är därjämte inrymd
1 avdelning av norra kommunala mellansko-
lan (se ovan).

Överlärare.

Hedfors, E. G.; träffas å exp. i Ålstens skola
i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt mån-
dagar och torsdagar 13,30—14; t. Ålsten 12 50
(personl.), Ålsten 11 29 (exp. och vaktm.).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	6
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	35
Ord. småskollärarinnor	5
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	13

Så lärare och lärarinnor 72

*Extra vaktmästare, tillika värmeled-
ningsskötare*
(3,780 kr.).

Pettersson, S. O. (Ålstens skola).

En extra vaktmästare (2,640 kr.), en
baderska (3).

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

Expedition: Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12.
Skolor: Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12;
Garvargatan 6, K.; t. 50 31 34.

Stockholms stads skola för bildbara sinnes-
löa barn är anordnad som externat, d. v. s.
eleverna bo i hemmen. Där elevernas egna
hem befinnas i uppföringshänseende olämpliga,
utackorderas eleverna genom skolans försorg i
andra hem. Fr. o. m. år 1931 har anordnats
ett annex till skolan, beläget Garvargatan 6
och inrymmande lokaler för 25 barn. Vid sinnes-
slöskolan meddelas f. n. undervisning åt 135
barn, fördelade på tio avdelningar. Förutom
i läsämnen meddelas undervisning i papp- och
träslöjd samt skomakeri (för gossarna) och i
kvinlig slöjd och husligt arbete (för flickorna).
I samband med skolan är anordnat ett s. k.
daghem, närmast avsett för elever från sådana
hem, där föräldrarna under dagen äro syssel-
satta i förvärsarbete utom hemmet.

Till verksamheten utgår statsbidrag.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folksko-
ledirektionen att vara styrelse för skolan.

Författningar. K. kung. 19 maj 1933
ang. statsbidrag till driftskostnader vid anstalter
för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallande-
sjuka, och vid epileptikeranstalter. — För per-
sonalen gälla, enligt SF:s beslut 18 dec. 1931,
i tillämpliga delar avlönings- och pensionsregle-
menten m. m. för lärarpersonal vid Stockholms
folkskolor (se sid. 192).

Stat år 1934. Utgifter: 79,512 kr.; in-
komster: 24,300 kr. (statsbidrag).

Styrelse.

Folkskolektionen.

*Föreståndarinna, tillika ord. lära-
rinna*

(tilläggsavlöning 1,260 kr.).

Elgenström-Borgström, B. Signe M., fru; träffas å
skolans exp. alla läsdagar 8,15—8,40 samt dess-
utom måndagar och torsdagar 12,15—13,15.

Läkare

(se sid. 183).

Eeg-Olofsson, R. G.

Tre ord. och sex e. o. lärarinnor.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

Högbergsgatan 71, Sö.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i stadshuset, K., i regel andra tisdagen i varje månad under läs-terminerna.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse har till uppgift att handhåva förvaltningen av stadens lärlings- och yrkesskolor och att handlägga därmed sammanhängande ärenden, ävensom att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskoleundervisning samt handhåva förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres av den av lärlings- och yrkesskolornas rektorer (se nedan), som övriga ledamöter av lärlings- och yrkesskolestyrelsen därtill utse. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Tillsynen över de olika lärlings- och yrkesskolorna skall under lärnings- och yrkesskolestyrelsens överinseende utövas av särskilda nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor, tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärnings- och yrkesskolestyrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Dessa nämnder äga att enligt de föreskrifter, lärnings- och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i frågor om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas. Nämnden för handelsgruppens skolor och kurser (se nedan) intar så till vida en särställning, att den består av dessa skolors rektor, den rektor, som är ledamot av lärnings- och yrkesskolestyrelsen, Stockholms borgarskolas rektor samt sex av lärnings- och yrkesskolestyrelsen valda ledamöter, av vilka en skall vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärnings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skolnämnders inseende av två av skolöverstyrelsen utsedda rektorer, en för skolorna för hantverk, industri och husligt arbete och en för handels-

gruppens skolor. Den förstnämnde är dessutom av lärnings- och yrkesskolestyrelsen utsedd till yrkesskoldirektör. För att under yrkesskoldirektören utöva ledningen av vissa skolgrupper eller enstaka skolor äro av lärnings- och yrkesskolestyrelsen antagna gruppföreståndare eller förste lärare. Övrig personal antages och entledigas även av styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolnämnden. Instruktioner för å lärnings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

För granskning av styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige jämlikt revisionsstadgan årligen tre revisorer med två suppleanter.

Uppsikt över lärnings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektör.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 8 juni 1928, 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. K. kung. ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 4 nov. 1921, med ändr. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. K. kung. ang. stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 23 maj 1930, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928. (Ang. fortsättningsskoleväsendet m. m. se under folkskoleledningen.)

Stat år 1934. Utgifter: 1,523,600 kr.; inkomster: 842,910 kr. (däruv 376,620 kr. statsbidrag).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Jacobsson, G. L., direktör.

Lys

Övriga ledamöter.

- Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.
 *Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm.
 *Carlsson, f. Lindsög, Anna R., fru, stadsfullm.
 *Larson, G. A., järnarbetare.
 Leander, F. O. B., yrkeslärare.
 Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.
 Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Sekreterare

(2,700 kr.).

Robach, E. C.; Brunkebergstorg 13, C.; t. »folk-
 skoledirektionen»; träffas 14—15, under juni
 —augusti 13—14.

Styrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansöknin-
 gar till lediga befattningar.

Larsson, Oscar E.; Jacobsson, G. L.; Pålsson,
 E. A. V.

Delegerade för frågor om inköp.

Larsson, Oscar E.; Jacobsson, G. L.; Pålsson,
 E. A. V.

Delegerade för prövning av ansöknin-
 gar till statsstipendier.

Berggren, H. A.; Andersson, G. K. K.; Ekstrand,
 G. A. K.; Leander, F. O. B.

Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
 1933 års räkenskaper och förvaltning).
 (Jfr sid. 68.)

Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm., ordf.
 Linde, N., förbundsordförande.
 Plan, J. H., skomakeriarbetare.

Suppleanter:

Bylin, E. A., snickare.
 Lundell, G. B., skräddarmästare.

Styrelsens expedition.

Högbergsgatan 71, Sö.; t. 41 57 33, 41 33 99,
 41 39 33; expeditionstid: 9—17 (lördagar
 och dag före helgdag 9—15).

Stat år 1934. Utgifter: 92,580 kr.

Yrkesskoldirektör

(12,000 kr.).

Andersson, G. K. K.; Högbergsgatan 71, Sö.; t.
 40 09 82 (direkt), 41 57 33, 41 33 99; mot-
 tagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar
 13—14.

Kamrerare (20).

Lindeberg, A. A. R.

Assistent (13).

Hellman, G. A.

Kontorsskrivare och registrator (7).

Lagerqvist, Greta.

Kontorsbiträde (5)

(dessutom som kassör personligt lönetillägg 300 kr.).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet
 9,30—12 och 13—14,30.

En amanuens (4,500 kr.), ett kontors-
 biträde (5), ett extra kontorsbiträde (2,820
 kr.), tre extra skrivbiträden (2,340—1,860
 kr.), en kontorsvaktmästare (6).

Stockholms stads skolor för yrkes- undervisning.

Expedition: Högbergsgatan 71, Sö.; t.
 41 33 99, 41 39 33, 41 57 33. Beträffande de
 olika skolornas förläggning se nedan.

I anslutning till k. mts förnyade stadga
 för den kommunala yrkesundervisningen den 4
 nov. 1921 (yrkesskolestadgan) förefinnes inom den
 med statsmedel understödda kommunala yrkes-
 undervisningen i Stockholm tre olika skol-
 typer, som representera efter varandra följande sta-
 dier av undervisningen, nämligen verkstadssko-
 lor, lärlingsskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för
 nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den
 grundläggande utbildningen i dessa. Inträdes-
 åldern vid verkstadsskolorna är lägst 14 år (i
 slaktarskolorn 18 år). Undervisningen pågår 6
 dagar i veckan under en tid, som allt efter
 de olika yrkena varierar mellan 11 måna-
 der och 4 år men som i regel utgör 2 år. För-
 utom i yrkesarbete meddelas i verkstadsskolorna
 även undervisning i teoretiska ämnen i en om-
 fattning, motsvarande lärlingsskolornas hela kun-
 skapsområde. — De båda verkstadsskolorna för
 målare och murare (se nedan) skilja sig från
 övriga verkstadsskolor därigenom, att eleverna,
 sedan de en kortare tid erhållit utbildning å
 skolverkstaden, utsändas till målarmästare och
 byggmästare i staden, hos vilka de under skol-
 ledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få
 deltaga i förekommande yrkesarbeten.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att
 bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med
 förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom ar-
 bete i yrket, inhämta sådana praktiska och teo-
 retiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga
 för att nå största möjliga yrkesskicklighet. Lär-
 lingsskolorna bestå av två skolorformer, dels lär-
 lingsskolans yrkesavdelningar för elever i åldern
 15—18 år, dels dess kurser för äldre arbe-
 tare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna un-
 dervisning 6 å 9 timmar, förlagda till 2 å 3

kvällar, varje vecka under två års tid. Läroämnena äro, förutom praktiskt verkstadsarbete, yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Härjämte hava införts s. k. lärlingskurser, omfattande en till åtta terminer, med minst ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur. Lärlingskurser kunna anordnas med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under en eller två terminer för biämnen. Sådana lärlingskurser äro inrättade för skräddare samt för bleck- och plåtslagare, handel och husligt arbete. Lärlingskurserna äro för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärlingskolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till aftnarna.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och lärlingskolorna, må enligt yrkesskolestyrelsen omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnena, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behöfliga läroämnena, dels och mästarkurser, avsedda för mästarutbildning. I Stockholm omfatta yrkesskolorna ämneskurser och yrkeskurser, vilka anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

De yrkesgrenar, för vilka verkstads-, lärlings- eller yrkesskolor hava anordnats i Stockholm, äro angivna i nedanstående förteckning över av lärlings- och yrkesskolestyrelsen anordnade skolor m. m.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen har i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärlings- och yrkesskolornas verksamhet omfattar dels dagsskolor, bestående av Stockholms stads handelskolas allmänna handelsavdelning (tre ettåriga kurser, tillsammans utgörande en fullständig lägre handelsskola), högre handelsavdelningen samt s. k. förberedande korrespondentkurser, dels yrkesskolans ämneskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnena, dels kurser i maskinskrivning och stenografi, dels och ettåriga lärlingskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava upprättats dagsskolor för blivande expeditörer inom manufaktur- och specialhandelsbranschen. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadskolorna, är undervisningen ettårig. För i dessa branscher redan anställda hava anordnats kvällskurser.

Vid ovannämnda skolor har lärlings- och yrkesskolestyrelsen vidare anordnat vissa kortare utbildningskurser.

Med anledning av i stadsfullmäktige väckta motioner den 23 jan. och 20 nov. 1933 hava stadsfullmäktige beviljat respektive 13,700 och 15,000 kr. för inrättande av kurser för arbetslösa kvinnor. Tre lärlingskurser i hushållsgöromål och sömnad hava på grund härav igångsatts under vardera av åren 1933 och 1934. De tre första kurserna hava omfattat 3 månader och de tre senare $3\frac{1}{2}$ månader vardera.

En parallellavdelning av verkstads-skolan för mekaniker, vilken avdelning är speciellt avsedd för elever vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba (se sid. 221), är förlagd till en för ändamålet uppförd verkstadsbyggnad vid skyddshemmet.

Undervisningen i verkstads- och lärlingskolorna är i regel helt kostnadsfri. I yrkesskolans ämneskurser samt vid handelsgruppens skolor och kurser erlägga eleverna avgifter. Vid såväl lärlingskolans kurser för äldre som i yrkesskolans kurser erlägga deltagarna avgifter för material m. m. I verkstadskolorna erhålla eleverna flitpengar efter följande grunder. De första tre månaderna av skoltiden utgå inga flitpengar, medan för återstående delen av första året elev erhåller högst 2 kr. varje vecka. Under andra, tredje och fjärde åren utgå flitpengar med högst respektive 4, 8 och 16 kr. varje vecka.

Antalet elever vid stadens samtliga skolor för yrkesundervisning utgjorde vid vårterminens början år 1934 inalles 4,400 (i vilket antal dock i viss utsträckning ingå dubbelräkningar på grund av att elev deltar i flera kurser).

Vid skolorna finnas fem för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka två äro belägna Repslagargatan 24, ett Fatburgsgatan 12, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett fördelat på skolorna för handel, Birger Jarls Torg 7 och 9. Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

I en av fröken Ebba Danelius kostnadsfritt upplåten lokal, Birger Jarlsgratan 20, anordnas utställningar av vid skolorna utförda arbeten m. m. Lokalen användes även för skyltningsövningar för handelsskolans elever (jfr nedan).

Författningar. K. m:s förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 8 juni 1928, 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928. Avlösningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor, antaget av SF 19 dec. 1923, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i

Lys statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggs-pension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928.

Avlöningar. (Beträffande överlärare, grupp-föreståndare m. fl. se nedan.) Ordinarie lärare. 10 ordinarie lärare, därav en manlig lärare i teoretiska ämnen och en manlig förste yrkeslärare 5,400 kr., 5 manliga yrkeslärare 5,100 kr. och 3 kvinnliga yrkeslärare 3,900 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

E. o. läropersonal. 3 förste lärare 5,880—5,580 kr., 3 lärare i teoretiska ämnen 5,580—5,100 kr., 25 t. v. anställda lärare 6,060—4,500 kr. och 14 t. v. anställda lärarinnor 3,900—3,600 kr. samt vid handelsgruppen 2 t. v. anställda lärare i handelsteknik 4,500 kr., 2 lärarinnor i modersmålet och främmande språk 3,900 kr., 2 lärarinnor i svensk stenografi, svensk handelskorrespondens och maskinskrivning 3,600 kr. och 2 t. v. anställda lärare i maskinskrivning 3,420—3,180 kr.. Dessutom 130 timlärare, därav 84 manliga och 46 kvinnliga, samt därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlä-rarnas arvoden utgå med 4,05—2,15 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstenämnden fastställda grunder.

Skolläkare: anslag 1,200 kr.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsulent i kom-merskollegium.

Skolläkare (vid handelsskolorna).

Heineman, I. D.; t. 10 65 50 (för manliga elever).
Bernhagen, Hanna L.; t. 60 61 00 (för kvinnliga elever).

Skolorna för hantverk, industri och husligt arbete.

Rektor.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se sid. 206); Höbergsgatan 71, Sö.; t. 40 09 82 (direkt), 41 33 99, 41 57 33; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Rektorsbiträde.

(2,400 kr.).

Elmberg, M. O.

Skolorna vid Fatbursgatan.

Fatbursgatan 12, Sö.; exp. t. 43 30 26.

Två vaktmästare (7), en verktygsutläm-nare (7).

Mekaniker och automobilmekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 11.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Pyk**, H. T., överingenjör; **Johansson**, K. V., filare; **Anders-son**, G. K. K., yrkesskoldirektör; **Hallgren**, H. H., fabrikör (adjungerad ledamot vid be-handling av ärenden rörande automobilmeka-nikerskolan).

Förste yrkeslärare

(5,400 kr.).

Holmberg, J. A.

Smeder.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 43 58 28.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Petreljus**, K. A., fabrikör; **Frisell**, K. V. E., konstsmed; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Kopparslagare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 41 18 07.

Nämnd.

Myrsmeden, R. A., konstsmed, ordf.; **Bergquist**, P. J., fabrikör; **Eklund**, S. G. A., kopparsla-gare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 11.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Hasselgren**, J. S., fabrikör; **Hessler**, I. N., ombudsman; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Tapetserare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 41 18 07.

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Sundström**, N. E. M., tapetserarmästare; **Carlsson**, L. H., tapetserare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Skomakare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 41 18 44.

Nämnd.

Johanson, K. E., landsorganisationens ordförande, ordf.; **Lundgren, B. C.**, skomakarmästare; **Wige, K. J.**, skoarbetare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Bokbindare.

(Verkstads- och lärlingskolor.)

Tel. 41 18 44.

Nämnd.

Åström, A. V., disponent, ordf.; **Ljunggren, H.**, fabrikör; **Eriksson, D. P. N.**, förtroendeman; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Målare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 43 58 28.

Nämnd.

Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm., ordf.; **Svensson, P.**, fabrikör; **Pettersson, H. J.**, ombudsman; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör; **Nilsson, N. A.**, handelsföreståndare (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande färghandelsbiträdesskolan).

Förste lärare

(5,880 kr.).

Holmberg, G. M.**Skolorna vid Repslagargatan.**

Repslagargatan 24, Sö.; exp. t. 43 37 01;
dessutom lokaler för teoretisk undervisning: Fiskargatan 1, Sö., t. 41 92 30.

Ett extra kontorsbiträde (2,820 kr.), en vaktmästare (7).

Instrumentmakare.

(Verkstads- och lärlingskolor.)

Tel. 40 45 02.

Nämnd.

Berthelius, P., civilingenjör, ordf.; **Pyk, H. T.**, överingenjör; **Hallgren, H. H.**, fabrikör; **Johansson, K. V.**, filare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Elektriska montörer samt elektro-mekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 04.

Yrkesskolan omfattar bl. a. tvååriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer.

Nämnd.

Welin-Berger, J. A. E., yrkesinspektör, ordf.; **Lovén, N. A. A.**, ingenjör; **Larsson, K. W.**, elektrisk montör; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Urmakare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 40 45 02.

Nämnd.

Sidenblad, E. T., byråchef, ordf.; **Eriksson, E. G.**, urfabrikör; **Österdahl, C. A.**, urmakeriarbetare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Möbelsnickare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 04, 43 37 01.

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Wickman, J. N.**son, snickarmästare; **Carlson, C. H.**, möbelsnickare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Vagnmakare och inredningssnickare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 43 37 01.

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Karlsson, G. A. J.**, snickarmästare; **Jönsson, E. M.**, vagnmakare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Murare.

(Verkstads- och lärlingskolor.)

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.

Hansson, S., redaktör, ordf.; **Nilsson, P.**, byggmästare; **Engberg, J. A. A.**, murare, stadsfullm.; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Förste lärare

(5,880 kr.).

Johnzon, A. H. W.**Slaktare och charkuterister.**

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Slakthuset, Enskede; t. Enskede 12 06.

Nämnd.

Ahlström, V., handlande, ordf.; **Bussler, K. E. E.**, grosshandlare; **Carlsson, E. R. V.**, slakteriarbetare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Lys

Skräddare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Brunkebergsgator 11, C.; t. 11 28 87.

Nämnd.

Cervin, N. H., fabrikör, stadsfullm., ordf.;
Lundell, G. B., skräddarmästare; **Karlsson, K. A.**, skräddare; **Andersson, G. K. K.**, yrkes-
skoldirektör.

Förste lärare

(5,580 kr.).

Rafstedt, S. A. F.

Körsnärer och sömmerskor inom körsnärssyret.

(Verkstadsskola.)

Brunkebergsgator 11, C.; t. 11 28 87.

Nämnd.

Carlenius, G. W., verkstadschef, ordf.; **Lindner, W. J. B.**, hovkörsnär; **Hanell, T.**, ombuds-
man; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Sömnadsgruppen.

Repslagargatan 24, Sö.; exp.: t. 43 11 47.

Gruppchef

(6,840 kr.).

Qvarnström, f. Flodin, Sigrid E. M.

Kläanningssömmerskor.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Repslagargatan 24, Sö.; t. 43 11 47.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.;
Carlenius, G. W., verkstadschef; **Johnson, f. Carlsson, Ellen M. V.**, fru; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Repslagargatan 22, Sö.; t. 43 06 32.

Nämnd.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru, ordf.; **Ryd, f. Larsson, C. W.** (Lotten), modist; **Nilsson, Ester M. P.**, modist; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Gruppen för husliga yrken.

*Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23,
53 35 57.*

Gruppchef

(5,880 kr.).

Johansson, Karin.

Ett extra kontorsbiträde (2,340 kr.).

Husligt arbete.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Undervisningen bedrivs dels i skolköken,
Kungsholmsgatan 16, t. 53 35 57, Brännkyrkagatan 2 B, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64 och Karlavägen 66, t. 60 05 80, dels i sömnadslokalerna, Stora Nygatan 40—42, t. 10 85 60.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete varjämte i sömnadslokalerna dag- och aftonkurser i sömnad anordnas för husmödrar.

Nämnd.

Laurell, Signe, fröken, ordf.; **Arfwedson, Lilly M.**, skolkökslärarinna; **Carlsson, f. Lindskog, Anna R.**, fru, stadsfullm.; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör; **Grönvall, J. K.** (Hanna), hembiträde, stadsfullm. (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning).

Skolorna för handel.

Nämnd.

Holmblad, D. G. A., grosshandlare, ordf.; **Andrén, J. C.**, specerihandlare; **Lindblom, Edith M.**, ordf. i kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm; **Malmgren, E. H.**, ordf. i Sveriges kontoristförening; **Wetterlind, J. A.**, grosshandlare; **Bäckman, O. H.**, grosshandlare; **Ekstrand, G. A. K.**, rektor (se nedan); **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör; **Nilsson, S.**, borgarskolans rektor.

Rektor

(9,000 kr.).

Ekstrand, G. A. K.; träffas säkrast tisdagar och torsdagar 11—12 samt måndagar och fredagar 18,30—19,30; Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Rektorsassistent

(1,980 kr.).

Ekstrand, Lilly A. I.

Ett extra kontorsbiträde (2,340 kr.), tre extra vaktmästare (1,980—1,260 kr.).

Stockholms stads handelsskola.

Allmänna handelsavdelningen, högre handelsavdelningen, korrespondentkursen.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; exp.: Birger Jarls Torg 7, 2 tr., St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande korrespondenskurs.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4—6, Ö.; t. 11 11 95.

Yrkesskolans ämneskurser för handel.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; Danderydsgatan 4—6, Ö.; exp.: Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4—6, Ö.; t. 11 11 95.

Kurser i stenografi och maskinskrivning.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4—6, Ö.; exp.: Danderydsgatan 4—6, Ö.; t. 11 11 95.

Läringskurser för handel.

Exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande expeditkurser inom manufaktur- och specerihandelsbranscherna.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Skolornas utställning.

Birger Jarlsgatan 20, Ö.; t. 10 72 92; utställningen hålles öppen 10—18.

Ett extra kontorsbiträde (2,580 kr.).

Stockholms stads barnavårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Barnavårdsnämnden.

Klarabergsgatan 31, C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88. Nämnden sammanträder i regel tisdagar kl. 15 (med undantag av andra tisdagen i varje månad).

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård skall den samhälleliga barnavårdsverksamheten obligatoriskt tillhöra en särskild, för ändamålet inrättad barnavårdsnämnd (med undantag dock för understöd åt barn, som vårdas i sina hem, vilken verksamhet skall ankomma å fattigvårdsnämnden). Barnavårdsnämnd har att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å barns vård och uppfostran samt noggrant tillse, att de barn, som vistas inom kommunen och äro i den belägenhet, att det enligt lagen om samhällets barnavård ankommer på nämnden att ingripa, bliva föremål för dess åtgärder. Nämnden skall ock verka för förbättrad barn- och ungdomsvård och i sådant syfte söka främja tillkomsten och utvecklingen av barnhem och anstalter till stöd för hemuppfostran ävensom andra anordningar till barns och ungdoms välfärd.

Utom sina övriga uppgifter har barnavårdsnämnd att i äktenskapsmål och adoptionsärenden på domstols begäran afgiva yttrande rörande vederbörandes lämplighet såsom barnafostrare. Nämnden äger därjämte bl. a. befogenhet att för adoptivbarn föra talan om hävande av adoptivförhållande samt att i vissa fall hos domstol göra anmälan om föräldrars skiljande från vårdnaden, om entledigande av förmyndare samt om förordnande av god man för bevakande av barns rätt vid talan om dess börd.

Enligt av k. m:t den 8 maj 1925 fastställd instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd skall nämnden handhava de uppgifter, som jämlikt lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård och eljest gällande föreskrifter tillkomma barnavårdsnämnd, ävensom övriga barnavården rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet å nämnden överlämnas.

Nämnden består av högst nio, minst sju ledamöter (f. n. åtta), vilka jämte sju suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämndens ledamöter skola vara a) en lagkunnig, i domar-

värv erfaren man, b) en ledamot av fattigvårdsnämnden, c) en kyrkoherde i någon av stadens territoriella församlingar eller annan i församlings-tjänst inom staden anställd ordinarie präst, d) en vid stadens folkskolor eller fortsättningsskolor anställd lärare eller lärarinna eller en av stadens folkskolinspektörer, e) en läkare samt f) ytterligare minst två, högst fyra för nit och intresse för barn- och ungdomsvård kända män och kvinnor (stadsfullmäktige hava den 21 febr. 1927 bestämt sistnämnda antal till tre). Minst en av ledamöterna skall vara kvinna. För varje ledamot utses en suppleant i motsvarande ställning, dock skola för de i f) omnämnda ledamöterna, även om de äro flera än två, väljas allenast två suppleanter. Stadsfullmäktige utse en av nämndens ledamöter till ordförande att tjänstgöra för den tid, han är vald till ledamot. Vice ordförande utser nämnden inom sig vid början av varje kalenderår. Vederbörande borgarråd äger, även om han icke är ledamot av nämnden, närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer förste folkskolinspektören och förste stadsläkaren.

För revision av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer jämte två suppleanter.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan barnavårdsnämndens och fattigvårdsnämndens verksamhet föreskrives i den nya barnavårdslagen, att, i den mån så provas påkallat, representanter för dessa nämnder eller nämnderna i deras helhet böra sammankomma för rådplägnung om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Äro beträffande visst ärende barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden av olika mening, vilken-dera myndigheten som har att ingripa, bör ärendet överlämnas till en tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt ytterligare en för ett år utsedd ledamot från vardera av nämnderna. Denna nämnd avgör, vilken av myndigheterna som skall taga befattning med ärendet.

Under barnavårdsnämnden sorterar nämndens expedition, som — under ledning av en barnavårdsdirektör — fungerar som nämndens utredande och verkställande organ, samt därjämte sju barnhem, två skyddshem och två lärlingshem. Härtill komma lärlingshemmet Fredrik Barcks minne samt spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne, vilka hem stå under särskilda styrelser.

Författningar. Lag om samhällets barnavård 6 juni 1924, med ändr. Lag om barn utom

äktenskap 14 juni 1917, med ändr. Instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd, fastställd av k. m:t 8 maj 1925, med ändr. 14 jan. 1927 och 1 aug. 1930.

Stat år 1934. Utgifter: 3,242,424 kr.; inkomster: 1,177,291 kr. (därav 225,000 kr. från allmänna barnhusets Stockholmsfond, se sid. 223, och 90,250 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

*Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru.

Övriga ledamöter.

Andersson, Paul, överlärare, stadsfullm.
Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.
Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru.
Ljunge, H. T. N., kyrkoherde.
*Malmberg, N. M., docent.
*Trotzig, C. A. F., rådmän.

Suppleanter.¹⁾

Wirén, f. Fransen, E. Maria, fru.
*Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskol-lärlarinna, stadsfullm.
Dahl-Kruse, E. Ingeborg, fru.
Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.
Mogård, J. A. B., kyrkoherde.
*Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.
*Hedelius, A. G., förste assessor.

Kassaförvaltare.

Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör; Andersson, Paul, överlärare, stadsfullm. (suppl.).

Sekreterare.

Källander, H. J. (se sid. 49).

Barnavårdsnämndens delegerade.

Delegerade för samhällsvårdsärenden.

Andersson, Paul; Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina); Fjällbäck Holmgren, Karin H., ordf. Suppleant: Carlsson, f. Lindskog, Anna R.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning, som de ledamöter (inberäknat ordföranden och vice ordföranden), vilkas resp. ersättare de enligt gällande författningar eller nämndens beslut i första hand skola vara (fru Lundh-Eriksson är enligt nämndens beslut ersättare för såväl vice ordföranden som hr Andersson).

Delegerade för upphandlingsärenden.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R.; Théel, f. Roth, Elisif.

Tremannanämnden.

(Se ovan.)

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru (självskriven såsom ledamot i såväl fattigvårdsnämnden som barnavårdsnämnden); Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Barnavårdsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).
(Jfr sid. 68.)

Hultgren, f. Stålander, Helena A. J., fru.

Montelius, G. H., revisor, ordf.

Svensk, f. Pettersson, Signe M. L., fru.

Suppleanter:

Asplund, f. Nilsson, Alma E., fru.

Stålbärj, f. Nilsson, Ellen M., fru.

Barnavårdsnämndens expedition.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14.

Barnavårdsnämndens expedition, som tillika fungerar som nämndens utredande och verkställande organ, är uppdelad på fyra avdelningar: avdelningen för förebyggande åtgärder samt (för skyddsuppfostran och samhällsvård) omhändertagna barn, avdelningen för tillsyn å barn utom äktenskap, avdelningen för tillsyn av fosterbarn samt kamerala avdelningen. Expeditionens chef är barnavårdsdirektören.

Stat år 1934. Expeditionen. Utgifter: 487,450 kr.; inkomster: 1,000 kr. Utackordering m. m. Utgifter: 1,156,090 kr.; inkomster: 6,450 kr. Ersättning för underhåll och vård. Inkomster: 453,000 kr.

Barnavårdsdirektör (25).

Löfving, K. B. E. (förordn. t. o. m. ³¹/1 1943); mottagningstid: 10—12.

Avdelningen för förebyggande åtgärder samt (för skyddsuppfostran och samhällsvård) omhändertagna barn. (Avd. I.)

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20 (för anmälningar). Ang. ungdomsbyrån se nedan.

Avdelningen ombesörjer de åligganden, som enligt föreskrifterna i lagen om samhällets bar-

BvN navård åvila barnavårdsnämnden beträffande dels vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn, dels ock nödställda, sjuka och värlösa barn.

För verksamhetens bedrivande har barnavårdsnämnden indelat staden i fjorton kretsar, var och en under närmaste uppsikt av ett kretsbud, utsett av nämnden antingen bland dess egna ledamöter eller ock bland andra män och kvinnor, vilka nitälska för ungdomens vård och fostran. Kretsbudnen äga närvara vid barnavårdsnämndens sammanträden.

I fråga om vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn äger barnavårdsnämnden att, i den mån omständigheterna därtill föranleda, meddela förmaning åt barnets föräldrar, tilldela varning eller äga åt barnet samt föreskriva anlitande av lämplig, till stöd för hemuppföstran inrättad anstalt eller barnets hållande till viss lämplig sysselsättning. I samband med beslut om åtgärd, som nyss nämnts, bör nämnden uppdraga åt särskild person (övervakare) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Om dessa förebyggande åtgärder visa sig gagnlösa, bör nämnden skilja barnet från hemmet och omhändertaga detsamma för s. k. skyddsuppföstran. Beslut om sådant omhändertagande skall, därest föräldrarna ej lämna sitt samtycke härtill, underställas överståthållarämbetets prövning. Skyddsuppföstran skall för de vanartade barnens vidkommande meddelas åt särskilda s. k. skyddshem (se nedan sid. 221) eller ock i enskilt hem eller barnhem (se nedan sid. 218), om så anses lämpligare. I fråga om de icke vanartade barnen skall skyddsuppföstran meddelas i främsta rummet genom utackordering i enskilda hem, som stå under barnavårdsnämndens ständiga tillsyn, dock må särskilda omständigheter eller brist på lämpliga fosterhem kunna föranleda barnets intagande å barnhem. För ingripande mot vanartade barn är åldersgränsen aderton år och för andra barn sexton år. När för skyddsuppföstran omhändertaget barn anses ej vidare vara i behov av sådan uppföstran, skall barnet utskrivas. Sådan utskrivning skall äga rum senast, då barnet fyller aderton år, dock må utskrivning av i skyddshem intagen elev kunna anstå till dess vederbörande fyllt tjuguetår. Vid slutlig utskrivning bör tillses, att barnet erhåller lämpligt arbete och nödig utrustning.

Barnavårdsnämndens omsorg om de nödställda, sjuka eller värlösa barnen, vilken tidigare åvilat fattigvården, kallas samhällsvård. Föremål för nämndens ingripande i detta hänseende äro dock endast barn under sexton år, vilka antingen sakna föräldravård, emedan föräldrarna övergivit barnet eller alvidit, eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet eller sjukdom eller svaghet hos barnet anses böra omhändertagas för erhållande av vård i en-

skilt fosterhem eller å anstalt. I detta fall får dock omhändertagandet endast ske med föräldrarnas medgivande. Nödställda barn, som anses erhålla den lämpligaste hjälpen genom understöd i hemmet, ävensom alla nödställda över sexton år tillhöra liksom förut fattigvårdens område.

För fullgörande av barnavårdsnämndens skyldighet jämlikt 1924 års barnavårdslagstiftning att handhåva utackorderingen av barn under sexton år har inom nämndens expedition upprättats en särskild utackorderingsbyrå, vilken tills vidare jämväl biträder fattigvårdsnämnden vid anskaffande åt äldre personer av utackordering i enskilda hem. Kostnaderna för ifrågavarande utackorderingsverksamhet beträffande äldre personer uppföras dock å fattigvårdsnämndens stat.

De barn, som av barnavårdsnämnden omhändertagas för samhällsvård, utackorderas i enskilda fosterhem, där ej särskilda omständigheter föranleda, att barnet bör intagas i barnhem eller anstalt för sjuka och abnorma. Förutom till nämndens egna barnhem (se nedan sid. 218) förekommer givetvis även överlämnande av barn mot avgift till andra barnavårdsanstalter, av vilka en del understöjas av och stå i nära samarbete med nämnden eller med visst inflytande för nämnden å deras ledning. Bland dessa anstalter må nämnas spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne (se nedan sid. 220) m. fl. spädbarnshem, Hambergska stiftelsens barnhem i Färentuna socken å Svartsjölandet, avsett för tuberkulösa, men ej sjukhusvård behövande barn, samt Karlsunds sinnesslöanstalt vid Väsby. Sistnämnda anstalt innehaves numera av föreningen för psykiskt vanlottade, i vars styrelse nämnden äger utse en ledamot.

För varje utackorderingsområde i landsorten utser barnavårdsnämnden lokalombud, som skall uppöka och föreslå hem, lämpliga för mottagande av barn för vård och uppföstran, samt handhåva tillsynen över barnen inom distriktet. Lokalombudens verksamhet ävensom fosterhemmen inspekteras av barnavårdsinspektörerna. K. mt har den 4 dec. 1930 medgivit barnavårdsnämnden fortsatt befrielse t. v. intill utgången av år 1935 från kontroll från vederbörande vistelsekommuns barnavårdsnämnds sida över de till fosterhem eller barnhem utkomna Stockholm överlämnade barnen.

För kostnaderna för omhändertaget barn äger barnavårdsnämnden uttaga ersättning av barnets föräldrar eller annan underhållsskyldig. Därest underhållsskyldig undandrag sig honom åliggande ersättningskyldighet, kan han av barnavårdsnämnden föreläggas att fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete. Arbetsföreläggande kan jämväl av barnavårdsnämnden tillgripas mot föräldrar, vilkas försummelse att fullgöra på civilrättslig väg fastställd bidragskyldighet föranleder försämring i barnets uppehälle och uppföstran. För omhändertagande av dylika försumliga underhållsskyldiga äger barnavårdsnämnden disponera platser å de för fat-

tigvårdsnämnden avsedda arbetshemmen Ösbyholm för män och Emaus för kvinnor (jfr sid. 167).

Å barnavårdsnämndens expedition har upprättats ett centralregister över de barn, som äro föremål för nämndens verksamhet, med undantag dock tills vidare av de utomäktenskapliga barnen.

Den under de senaste åren växande arbetslösheten har i allt större omfattning drabbat jämvel ungdomen, vilket bl. a. medfört, att ynglingar, som tidigare varit föremål för åtgärd från barnavårdsnämndens sida, hänvänt sig till nämnden med begäran om råd och hjälp, då de stått utan arbete eller bostad. Men även annan manlig ungdom ävensom föräldrar hava i dylika situationer sökt nämndens bistånd. Anledningen härtill har i åtskilliga fall också varit iråkade nödlägen och svårigheter av andra slag. Barnavårdsnämnden har på grund härav upprättat en särskild avdelning, benämnd Stockholms stads upplysnings- och rådgivningsbyrå för ungdom (förkortat Ungdomsbyrå).

Ungdomsbyrån utgör nämndens organ för handläggning av sådana till nämndens verksamhet hörande ärenden, vilka avse befrämjandet av åtgärder till ungdoms välfärd. I överensstämmelse härmed har byrån till uppgift att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å ungdoms vård och uppfostran, att meddela skolfri ungdom upplysningar och råd i fråga om utbildning och yrkesval, i fall av inre eller yttre svårigheter samt i personliga angelägenheter i allmänhet, varvid särskild uppmärksamhet skall ägnas åt de unga, som till följd av kroppslig eller andlig brist eller svaghet äro i behov av hjälp, att tillhandagå föräldrar med upplysningar och råd i uppfostringsfrågor och andra för de ungas välfärd betydelsefulla angelägenheter, samt att söka bereda arbetslös ungdom sådan sysselsättning och omvårdnad, som är ägnad att motverka de skadliga följderna av arbetslösheten.

Ungdomsbyråns verksamhet omfattar tills vidare endast manlig ungdom och sådan ungdoms föräldrar. I anslutning till byråns verksamhet skola med särskild hänsyn till de arbetslösa tills vidare dels anordnas arbetskurer i ett eller flera yrken, dels anordnas föredrag eller kurser i allmänt och medborgerligt bildande samt andra för ungdomen nyttiga och lämpliga ämnen, dels vidtagas andra föranstaltningar, ägnade att tillgodose de ungas fysiska och andliga vård och fostran. För kursdeltagare skall, i den mån medel ställas till förfogande, anordnas bespisning, och för de unga, som äro i saknad av hem eller vilkas hemförhållanden äro otillfredsställande, skall möjlighet beredas att kunna tillbringa någon del av dagen inom byråns lokaler med tillfällen till läsning och annan lämplig sysselsättning.

Till förebyggande av dubbelarbete och onödiga kostnader samt till betryggande av planmässighet och effektivitet skall ungdomsbyrån

upprätthålla ett intimt samarbete med andra myndigheter och institutioner, vilka hava att vidtaga hjälpåtgärder med avseende på ungdom eller som bedriva annan ungdomsvårdsande verksamhet. Vad särskilt angår samarbetet med stadens arbetsförmedling fordras såsom regel, att arbetslös skall vara anmäld därstädes, innan byrån tager befattning med honom. Den närmaste ledningen av byråns verksamhet handhåves av en föreståndare, vilken är ansvarig för arbetets bedrivande enligt ovan angivna riktlinjer.

Slutligen har nämnden såsom ett led i nämndens allmänt förebyggande verksamhet upprättat en särskild rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor, vilken har till uppgift att lämna råd och hjälp åt föräldrar, lärare och andra barnafostrare rörande behandling av sådana barn i förskolåldern och skolåldern, vilkas uppförande eller förhållningssätt i övrigt företer mera framträdande egendomligheter (>problem barn<).

Författningar. Lag om samhällets barnavård 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av lagen om samhällets barnavård 8 maj 1925. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt lagen om samhällets barnavård 8 maj 1925. K. kung. om efterlysning av vissa underhållsskyldiga 25 nov. 1927. Lagarna 14 juni 1917 om adoption (§§ 9 och 20), 11 juni 1920 om barn i äktenskap (§§ 8 och 19), 6 juni 1924 om förfarandet i brottmål rörande vissa minderåriga (§ 3), 27 juni 1924 om förmynderskap (kap. 12 § 16) samt strafflagen (kap. 14 § 45). Instruktion för kretsombud och övervakare, till satta av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 1 mars 1927. Instruktion för lokalombud, antagna av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 11 juni 1926.

Kansliet.

Sekreterare

(3,600 kr.).

Källander, H. J. (jfr sid. 49); träffas i regel 9—10.

Kontorsskrivare (11).

Brunius, Elin A.

En kontorsskrivare (7), en extra kontorsskrivare (3,060 kr.), ett kontorsbiträde (5), fyra extra biträden (2,160—1,740 kr.).

Barnavårdsnämndens kretsombud

(200 kr.; dessutom 15 kr. för varje undersökning).

Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes församlingar.

Andersson, N. K., folkskollärare; Verdandigatan 1, Ö.; t. 20 53 56.

BvN

Kungsholms och S:t Görans församlingar.

Skoglund, S. A. G., kyrkoadjunkt; Arbetargatan 21, *K.*; t. 53 01 15.

Adolf Fredriks och Gustav Vasa församlingar.

Lund, B. A., ständig adjunkt; Karlbergsvägen 7, *Va.*; t. 30 49 07.

Matteus församling.

Molinder, T. L., registrator; Rörstrandsgatan 58, *Va.*; t. 30 11 42.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru; Pålsundsparken 12, *Sö.*; t. 43 94 99.

Katarina och Maria församlingar.

Wærn, C. (Lilli), fröken; Folkungagatan 59, *Sö.*; t. 43 16 25.

Sofia församling.

Dalborg, M., f. d. barnhemsföreståndare; Ringvägen 157, *Sö.*; t. 43 56 84.

Högalids församling.

Malmberg, W. A., komminister; Högalids prästgård, *Sö.*; t. 43 04 33.

Brännkyrka församling.

Lindskog, H. J., kyrkoherde; Solberga, Älvsjö; t. Älvsjö 1 02.

Enskede församling.

Vide, A. V., överlärare; Kyrkogårdsvägen 11, Enskede; t. Enskede 10 91.

Bromma församling.

Wallerius, L., överlärare; Bergviksvägen 38, Smedslätten, Appelviken; t. Appelviken 1 35.

Utackorderingsbyrån.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 11 99 88.

Föreståndare (17).

Falk, A. V.; t. 20 46 14.

Inspektör (14).

Suwe, N. G., tjl., tff. **Berglind**, A. L. Ragnhild (se sid. 218).

Tandläkare.

Näsström, f. Kristofferson, Sigrid.

Registrator (9).

Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O., tjl. (se sid. 218), tff. **Horneman**, Sally E.

En *kontorsskrivare* (7), ett *kontorsbiträde* (5), två *extra biträden* (1,860—1,740 kr.).

Ungdomsbyrån.

Malmskillnadsgatan 58 B, C.; t. 11 42 30, 11 42 50.

Föreståndare

(6,000 kr.).

Öhlin, H. C.; mottagningstid: 11—13.

En *assistent* (2,580 kr.), en *vaktmästare* (2,100 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,500 kr.).

Rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 11 99 88.

Föreståndare

(2,640 kr.).

Ramer, K. T., leg. läkare; t. 20 46 14; mottagningstid: tisdagar och fredagar 16,30—18,30.

Assistenter

(3,000 kr.).

Colliander, Carin I. M.; **Wennerberg**, Edith L.

Dessutom vid Stockholms stadsmissions barnhem för gossar vid Bostorp (Södermanland) en *ord. folkskollärare* (4,500 kr.) och en *e. o. folkskollärare* (2,105 kr., fri bostad och värme). (Befattningarna äro uppfordra å barnavårdsnämndens lönestat¹).)

Avdelningen för tillsyn av barn utom äktenskap. (Avd. II.)

Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20 (för anmälningar).

Lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap stadgar, att för varje barn utom äktenskap skall av barnavårdsnämnden förordnas lämplig man eller kvinna till barnavårdsman. Förordnandet meddelas, så snart nämnden mottagit anmälan om den blivande moderns havandeskap eller erhållit kännedom om barnets födelse. Barnavårdsmannens allmänna uppgift anges i lagen vara »att bistå modern med råd och upplysningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behöriigen tillvaratas». Särskilt åligger honom att sörga för att barnets börd fastställas och att barnet tillförsäkras underhåll, varjämte han skall biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgivande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan

¹) Befattningarna tillhöra Stockholms skoldistrikt och tillsätts av folkskolektionen, som äger utöva överinseende över undervisningen vid barnhemmet.

hans godkännande. Uppdraget som barnavårdsman upphör, när barnet fyllt aderton år.¹⁾

Över barnavårdsmannens verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmannen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Nämnden åligger att årligen granska av barnavårdsmannen förda anteckningar och — i förekommande fall — räkenskaper. Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörande av dess ovan nämnda åligganden har anställt en särskild inspektör för barnavårdsmännen. I några fall hava därtill lämpliga personer av intresse för modern och barnet åtagit sig att utan ersättning vara barnavårdsmän. I övrigt utföres barnavårdsmannarbetet av hos nämnden anställda ordinarie och extra barnavårdsmän, varjämte sedan år 1924 vissa personer, som icke äro hos nämnden anställda, erhålla barnavårdsmannaupdrag mot ersättning med visst belopp per fall. Sådan ersättning utgår f. n. till fyra personer.

Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets i Stockholm arbetande barnavårdsbyråer (se nedan) hava åtagit sig nämndens uppdrag att mottaga och till nämndens expedition vidarebefordra anmälningar om havandeskap, varom förmäles i 14 § av ovan nämnda lag.

Antalet barnavårdsmannaskap, som den 1 jan. 1934 stodo under nämndens tillsyn, var 9,158.

Författningar. Lag om barn utom äkten-skap 14 juni 1917, med ändr. Lag om äkten-skaplig börd 14 juni 1917 (§ 5). K. kung. ang. föreskrifter om barnavårdsmans verksamhet och tillsynen därå 23 nov. 1917, med ändr. Instruktion för avlönade barnavårdsmän hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Anmälningar om havandeskap, enligt lagen om barn utom äktenskap, kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, å svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyråer: Triewaldsgränd 3, St.; t. 10 21 98, 20 29 54; expeditionstid: alla dagar, utom lördagar, 10—12 (15 juni—15 sept. endast måndagar och torsdagar); församlingshuset, Liljeholmen (för Brännkyrka och Enske); t. Liljeholmen 14; expeditionstid: måndagar och torsdagar 9—11.

Inspektör för barnavårdsmännen (19).

Carlson, V. O. J.; mottagningstid: 10—12.

Kontorsskrivare (9).

Axelsson, f. Magnusson, Helfrid M.

¹⁾ Beträffande barnavårdsmännens namn, adresser och telefoner hänvisas till telefonkatalogens yrkesregister.

Tjugu barnavårdsmän (11), tretton extra barnavårdsmän (4,140—3,840 kr.), en kontorsskrivare (7), ett extra kontorsbiträde (2,840 kr.), ett extra skrivbiträde (1,860 kr.) (gemensamt med avd. III).

Avdelningen för tillsyn av fosterbarn. (Avd. III.)

Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. barnavårdsnämnden; expeditionstid: 13—15 (lördagar och dag före helgdag 13—14).

Med fosterbarn förstås barn under sexton år, som mot ersättning fostras hos annan än föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, vilken har vårdnaden om barnet. Sådant barn skall stå under barnavårdsnämndens tillsyn. Detsamma gäller, även om ersättning ej utgår, barn i nämnda ålder, som är intaget å barnhem. Det åligger barnavårdsnämnden att tillse, att fosterbarnsvården icke utövas av personer eller på ställen, som äro för ändamålet olämpliga, samt att övervaka, att fosterbarnen komma i åtnjutande av tillfredsställande vård och uppfostran samt, i händelse av sjukdom, den vård, som av omständigheterna påkallas. Den, som mottagit barn till fostran, är skyldig att därom göra anmälan hos barnavårdsnämnden. Finnes nämnden, att fosterbarn icke hos barnafostraren erhåller tillfredsställande vård och uppfostran, äger nämnden, därest rättelse icke på annat sätt kan åstadkommas, förelägga barnafostraren att lämna barnet ifrån sig till den, som är skyldig att taga vård om detsamma. Befinnes ej detta lämpligt, har barnavårdsnämnden att omhändertaga barnet och därmed förfara såsom med barn, som omhändertagits för samhällsvård (se ovan sid. 214). Nämnden äger tillika, om skäl därtill föreligger, meddela barnafostrare förbud att vidare mottaga fosterbarn. Nu nämnda åtgärder kunna jämväl av nämnden vidtagas mot anstalt, där missförhållanden råda.

För utövande av tillsynen över fosterbarnen i allmänhet äro anställda en fosterbarnsinspektör och åtta inspektorer, därav två å extra stat. I fråga om tillsynen över av nämnden omhändertagna barn i ovan angivna ålder, vilka äro utackorderade i enskilda hem eller intagna i icke kommunala barnhem inom staden, har nämnden förordnat, att jämväl sådana barn skola stå under tillsyn av vederbörande fosterbarnsinspektör. Vidare utöva inspektörerna tillsyn över späda utomäktenskapliga barns vård, även om de icke äro fosterbarn utan befinna sig hos sina föräldrar eller endera av dem. Fosterbarnsinspektören skall i de fall, då nämndens eget ingripande icke fordras, fullgöra barnavårdsnämndens skyldigheter i avseende å denna vård och har för sådant ändamål, bland annat, att besöka fosterhem och anstalter, där missförhållanden yppats, ävensom att övervaka och handla dem som äro anställda för tillsynen av

BvN barnen. Härutöver skall fosterbarnsinspektören i förekommande fall tillhandagå expeditionstjänstemän och barnavårdsmän med råd och upplysningar i medicinska frågor.

För verksamhetens bedrivande är staden indelad i åtta distrikt, nämligen: 1. Storkyrko- och Maria församlingar, den del av Högalids församling, som ligger öster om Varvsgatan och denna gatas förlängning söderut till Årstaviken, samt den del av Katarina församling, som ligger väster om Götgatan. 2. Östermalm och Djurgården samt den del av Norrmalm, som ligger öster om Drottning- och Norrtullsgatorna. 3. Kungsholms församling samt den del av Norrmalm, som ligger väster om Drottning- och Norrtullsgatorna. 4. Sofia församling samt den del av Katarina församling, som ligger öster om Götgatan. 5. Av Högalids församling: den del, som ligger väster om Varvsgatan och denna gatas förlängning söderut till Årstaviken, samt Reimers Holme. 6. Brännkyrka församling med undantag av Linboda, Liseberg, Långbrodalen, Långsjö, Alvsjö gård och Alvsjö villastad samt Orby förstad och Orby villastad. 7. Enskede församling samt de områden av Brännkyrka församling, som icke tillhöra 6:e distriktet. 8. St Görans och Bromma församlingar. Inspektören för 5:e distriktet sköter dessutom expeditionen.

Författningar. Lag om samhällets barnavård 6 juni 1924, kap. 7. Instruktion för fosterbarnsinspektörer hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Fosterbarnsinspektör (2,400 kr.).

Gyllenswärd, C. E.; mottagningstid: tisdagar och lördagar 10—10,30.

Första fosterbarnsinspektör (12).

Harling, Eva L. M. (5:e distr.).

Fosterbarnsinspektörer (9).

Borg, Tyra E. M. (2:a distr.); Ehnbohm, Inga J. M. (7:e distr.); Gustafsson, Elsa K. (6:e distr.); Hasselberg, Margareta C. (4:e distr.); Swartz Eng, Ida E. C. (3:e distr.).

Extra fosterbarnsinspektörer (3,000—2,520 kr.).

Holmgren, Beda A. (8:e distr.); Petersson, A. Valborg (1:a distr.).

Kamerala avdelningen.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C. (postgiro-konto nr 2700 och 3173); t. barnavårdsnämnden; förfrågningar angående in- och utbetalningar för barn utom äktenskap besvaras även å t. 2000 90; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20).

Kamerala avdelningen handlägger ekonomiska angelägenheter angående nämnden och densamma

underlydande anstalter med undantag av skyddshemmet för gossar samt förmedlar in- och utbetalningar av underhållsbidrag för barn utom äktenskap.

Bokhållare (5,700 kr.).

Unell, F. M.; mottagningstid: 10—12.

Kassör (11).

Berglind, A. L. Ragnhild, tjl. (se sid. 216), tjf. Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O. (se sid. 216).

Tre amanuenser (3,060—2,100 kr.), en assistent (2,460 kr.), två kontorsskrivare (7), en extra kontorsskrivare (2,460 kr.), ett kontorsbiträde (5), tre extra kontorsbiträden (2,340—2,100 kr.).

Uttrustningsavdelningen.

(Förslagd till barnhemmet Fleminggatan 22, K.; t. 53 30 10.)

Denna avdelning har till uppgift att utrusta barn, som skola utackorderas, samt att sörja för ledsagande av sådana barn vid resor till fosterhem i landsorten.

Föreståndarinna (3).

Örtendal, Ester P. E.

En sömmerska (II a).

En telefonist (2,160 kr.), en vaktmästare (7), en vaktmästare (6), en extra vaktmästare (2,880 kr.), ett vaktmästarbiträde (1,200 kr.).

Barnavårdsnämndens barnhem.

Under barnavårdsnämndens förvaltning stå f. n. sju barnhem (se vidare nedan).¹⁾

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, fastställt av barnavårdsnämnden 23 febr. 1932.

Stat år 1934. Utgifter: 513,511 kr.; inkomster: 101,202 kr.

Barnhemmet Tempelbacken.

Johannelund, Ulvsunda; t. Ulvsunda 9.

Barnhemmet har 35 platser avsedda för yngre svåruppföstrade flickor. En särskild byggnad har inrättats till upptagningshem med 8 platser för äldre svåruppföstrade flickor.

Stat år 1934. Utgifter: 74,937 kr.; inkomster: 11,186 kr.

¹⁾ Barnavårdsnämnden har framlagt förslag angående uppförande av ett nytt barnhem vid Nyboda i Brännkyrka, vilket skulle ersätta de nuvarande barnhemmen vid Fleminggatan 22 och Lillsjönäs samt fattigvårdsnämndens barnasyster (se sid. 163, 164).

Föreståndarinna

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,200 kr.).

Almgren, Gerda F. J.**Läkare**

(anslag 900 kr.).

Kjellberg, Gerda E.; Sylvan, H. O. K.

En *slöjdlärlarinna* (4), en *biträdande lärlarinna* (1,860 kr.), en *assistent* (1,680 kr.), en *vaktmästare* (7), en *kokerska* (II a), två *biträden* (I d och I c).

Barnhemmet Eolshäll.

*Eolshäll; postadress: Stockholm 9;
t. Mälarhöjden 3.*

Barnhemmet, som har 53 platser, fungerar dels som upptagningshem för gossar i och över skolåldern, vilka på grund av uppfostringssvårigheter eller annan anledning omhändertagits för skyddsuppfostran, dels för stadigvarande vård av yngre sådana gossar, företrädesvis psykopater. Ordnad psykiatrisk observation och behandling av de senare infördes år 1928.

Stat år 1934. Utgifter: 65,450 kr.; inkomster: 13,951 kr.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Cläesson, J. V.**Läkare**

(1,800 kr.).

Eeg-Olofsson, R. G., tjl.; t.jf. Lagergren, S. G:son.

En *biträdande lärlarinna* (2,400 kr.), en *husmoder* (2,340 kr.), en *vaktmästare* (7), en *assistent* (2,460 kr.), en *kokerska* (II a), tre *biträden* (I d).

Barnhemmet Fleminggatan 22.*Fleminggatan 22, K.; t. 50 41 65.*

Barnhemmet, som är ett upptagningshem för omhändertagna barn under skolåldern, har plats för 62 barn, vartill kommer en särskild sjukavdelning med 16 platser. — Beträffande den till barnhemmet förlagda, under barnavårdsnämndens expedition sorterande utrustningsavdelningen se sid. 218.

Stat år 1934. Utgifter: 64,363 kr.; inkomster: 15,792 kr.

Föreståndarinna (7).**Wedelin, Ellen B.****Läkare**

(1,500 kr.).

Gyllenswärd, C. E.

En *värmeledningsskötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (1,920 kr.), en *kokerska* (II c), elva *biträden* (en I c, tio I b).

Barnhemmet Lillsjönäs.*Lillsjönäs, Ulvsunda; t. Ulvsunda 14.*

Barnhemmet, som är avsett för tillfällig vård av för samhällsvård omhändertagna ävensom av för skyddsuppfostran omhändertagna, vanvårdade eller i sedligt avseende försummade barn i skolåldern, har 34 platser.

Stat år 1934. Utgifter: 43,910 kr.; inkomster: 8,152 kr.

Föreståndarinna (7).**Elfström, Ragnhild C.****Läkare**

(800 kr.).

Gyllenswärd, C. E.

En *sköterska* (2), en *kokerska* (II a), två *barnsköterskor* (I d och I b), ett *biträde* (I b).

Sättra barnkoloni.

*Sättra, Adelsö; postadress: Stockholm 1;
t. Adelsö 3.*

Kolonien, som är avsedd för konvalescenter samt sådana sjukliga och klena barn, vilka ej mottagas å sjukhus men vilkas hälsotillstånd genom en tids vistelse vid kolonien anses kunna väsentligen förbättras, omfattar 6 hem och kan mottaga 100 barn. Skolan vid kolonien lyder under folkskoledirektionen.

Stat år 1934. Utgifter: 151,237 kr.; inkomster: 26,585 kr.

Föreståndarinna (7).**Wallin, A. W. (Minny).****Läkare**

(1,200 kr.).

Berglund, F. E.

En *folkskollärarinna* (2,500 kr., fri bostad och värme), en *småskollärarinna* (2,400 kr., fri bostad och värme), sex *vårdarinnor* (3), en *gårdskar* (II c), en *sömmerska* (II a), en *kokerska* (I d), fem *barnsköterskor* (I c), sju *biträden* (I c), en *tvätterska* (I c), en *skolstäderska* (I b).

Stockholms stads hemskola för flickor.*Gaveliusgatan 7 B, Sö.; t. 40 02 35.*

Stockholms stads hemskola för flickor har till ändamål att uppfostra behövande, värlösa flickor, om vilka det åligger Stockholms kommun att taga vård, och utbilda dem företrädesvis till dugliga tjänarinnor. Anstalten har plats för 50 flickor. Flickorna erhålla undervisning i stadens folkskolor.

Stat år 1934. Utgifter: 56,691 kr.; inkomster: 22,272 kr.

BvN

Föreståndarinna (7).

Holmgren, Anna A.

Läkare

(500 kr.).

Bergendal, E. K. W.

En *skolkökslärarinna* (6), en *slöjdlärrinna* (4), två *vårdarinnor* (3), en *trädgårdsmästare* och *värmeledningsskötare* (6).

Stockholms stads spädbarnshem.

Folkungagatan 119, Sö.; t. 41 54 07.

Det huvudsakliga arbetet inom hemmet, som har plats för 33 mödrar och 40 barn, utföres av mödrarna, som få lära sig både att sköta sina barn samt alla i ett hem förekommande sysslor. Vård å spädbarnshemmet bör i regel ej lämnas för längre tid än ett år.

Stat år 1934. Utgifter: 38,923 kr.; inkomster: 3,264 kr.

Föreståndarinna (7).

Andersson, Ester M.

Läkare

(1,000 kr.).

Belfrage, C. E.

En *biträdande föreståndarinna* (4), en *köksförestånderska* (3).

Spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne.

»Hemmet I», *Skånegatan 118, Sö.; t. 40 31 19*; »Hemmet II», *kv. Per nr 4, Salt-
sjö-Duvnäs; t. Saltsjö-Duvnäs 54.*

Spädbarnshemmet har upprättats på grund av en testamentarisk donation av vice härads-
hövdingen P. L. Eurenii å ett belopp av 250,000 kr., vilket år 1910 överlämnades till staden. Hemmets ändamål är att till vård mottaga klena, späda barn, vilkas mödrar antingen icke kunna amma dem eller av särskild anledning, t. ex. förekomst av tuberkulos, så icke böra göra, samt rekonvalescenter, som ej kunna erhålla behöflig omvårdnad i enskilt hem. Verksamheten är numera uppdelad på tenne hem, nämligen »Hemmet I» och »Hemmet II». Å det ursprungliga hemmet vid Skånegatan, »Hemmet I», finnes plats för 27 barn; å hemmet beredas unga kvinnor i 4 månaders kurser praktisk utbildning och teoretisk undervisning i späda barns vård. »Hemmet II», fr. o. m. den 1 okt. 1933 inrymt i egendomen nr 4 kv. Per, Saltsjö-Duvnäs i Nacka socken, har plats för 18 barn.

Spädbarnshemmet förvaltas av en styrelse, bestående av sju för två år valda ledamöter, av vilka en utses av barnavårdsnämnden och sex av styrelsen

för svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm. Förledamöterna skola finnas fem suppleanter, en utsedd av barnavårdsnämnden och fyra av styrelsen för barnavårdsbyrån. Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassaförvaltare samt dessutom ett arbetsutskott, bestående av minst tre personer, med uppdrag att närmare övervaka verksamheten inom hemmet.

Intagning av barn sker efter beslut av styrelsen, som jämväl bestämmer vårdavgifterna. Ansökan om intagning göres hos barnavårdsbyrån, Triewaldsgränd 3, St., kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördagar.

Reglemente. Reglemente för spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne, antaget av SF 5 dec. 1921, med ändr. 15 febr. 1926.

Stat år 1934. Den av stadsfullmäktige fastställda staten upptager: utgifter 25,000 kr.; inkomster (ränta å donationsmedel) 25,000 kr. — Den av barnavårdsnämnden fastställda staten upptager: utgifter 61,300 kr.; inkomster 61,300 kr. (därav ränta å donationsmedel 14,600 kr.).

Styrelse.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); Barkman, L. B., barnavårdskonsulent, sekreterare, Bentzel, Maggie, bitr. föreståndarinna, Fürstenberg, f. Jacobsson, Mary B., fru, kassaförvaltare, Heineman, I. D., distriktsläkare (se nedan), Jundell, I., professor, ordf., Stenbeck, f. Ekelund, E. Dagmar, fru (utsedda av styrelsen för svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Suppleanter: Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör (utsedd av barnavårdsnämnden); Malmberg, N. M., docent, överläkare, Oldberg, Greta, fröken, Juhlin, Dagmar A. M., barnavårdsman, Sylvén, Ester M., barnavårdsman (utsedda av styrelsen för svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Läkare

(3,000 kr.).

Heineman, I. D. (se ovan).

Hemmet I.

Föreståndarinna

(3,000 kr., bostad, kost och tvätt).

Lundell, Märtha.

En *sköterska* (1,500 kr.), ett *sköterskebiträde* (960 kr.), en *kokerska* (900 kr.), tre *ammor* (900); samtliga därjämte bostad, kost och tvätt.

Hemmet II.

Föreståndarinna

(1,800 kr., bostad, kost och tvätt).

Ekroth, E. Lisa O.

En *sköterska* (900 kr.), tre *sköterskebiträden* (780 kr.), en *kokerska* (780 kr.), en *tvätterska* (780 kr.); samtliga därjämte bostad, kost och tvätt.

Stockholms stads skyddshem.

Lagen om samhällets barnavård den 6 juni 1924 föreskriver, att för varje landstingsområde samt för varje stad, som ej deltagit i landsting, skall finnas skyddshem för beredande av skyddsuppföstran (se sid. 214) åt vanartade barn, vilka enligt beslut av barnavårdsnämnden skola till skyddshem överlämnas. Å skyddshem intagas barn i åldern upp till aderton år. Med utskrivning kan i undantagsfall anstå, högst till dess vederbörande fyller tjuguetår. Skyddshem skall vara försett med av k. m:t fastställt reglemente och skall stå under ledning av en styrelse.

Författningar. Lag om samhällets barnavård 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av lagen om samhällets barnavård 8 maj 1925. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt lagen om samhällets barnavård m. m. 8 maj 1925.

Skyddshemmet för gossar.

Skrubba; postadress: Stockholm 4; t. 8+5 0153.

Egendomen Skrubba, belägen vid sjön Drevviken, har en areal av omkring 29 hektar åker (inkl. trädgård) och 245 hektar skogsmark.

Skyddshemmets styrelse, som utgöres av ordförande och två andra ledamöter jämte två suppleanter, utses av barnavårdsnämnden för två år i sänder. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Skyddshemmet förestås av en utav styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen såväl av gårdens och anstaltens förvaltning som av elevernas undervisning och uppföstran. Inom skyddshemmet meddelas skolundervisning ävensom utbildning i snickeri, skrädderi och mekaniskt verkstadsarbete samt i jordbruksarbete, kreatursvård och trädgårdsskötsel; eleverna fördelas efter håg och fallenhet å de olika yrkesgrenarna. Utbildningen syftar till att bibringa eleverna sådan med hänsyn till det praktiska livets krav erforderlig arbetsskicklighet, som kan vara ägnad att främja deras förmåga att försörja sig själva, sedan de utskrivits från skyddshemmet.

Vid skyddshemmet har upprättats en underlärlings- och yrkesskolestyrelsens förvaltning stående verkstadsskoleavdelning för undervisning i smides- och mekaniskt verkstadsarbete (jfr sid. 207).

Skyddshemmet får mottaga högst 85 elever. *Reglemente m. m.* Förnyat reglemente för Stockholms stads skyddshem för gossar å

Skrubba, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse 24 jan. 1921 och 2 mars 1922.

Stat år 1934. Utgifter: 188,030 kr.; inkomster: 197,622 kr. (därav statsbidrag 16,000 kr.).

Styrelse.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkställande ledamot; **Nordström**, A., byggnadsingenjör.

Suppleanter: **Stålfelt**, P. E., andre folkskolinspektör; **Walin**, Ingeborg M., konsulent.

Föreståndare (19).

Pehrling, A. M.; träffas säkrast 9—10 och 12—13.

Predikant

(550 kr.).

Swensson, S. E., komminister i Brännkyrka förs.

Läkare

(450 kr.).

Lagergren, S. G.

En *ämneslärare* (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), två *yrkeslärare* (8), en *husmoder* (6), en *assistent* (3,600 kr.), en *vaktmästare* (2,880 kr.), en *förmän* (2,880 kr.), en *vårdarinna* (2,400 kr.), en *kokerska* (II b), ett *biträde för tvätt och sömnad* (I d), ett *köksbiträde* (I b); dessutom vid verkstadsskoleavdelningen (se ovan): en *yrkeslärare* (avlönad av lärlings- och yrkesskolestyrelsen), en *verkmästare* och två *gesäller* (avlönade av snickarverkstadens arrendator).

För egendomens skötsel finnas anställda en *rättare*, en *trädgårdsmästare*, en *ladugårdsförmän* och en *chaufför*.

Skyddshemmet för flickor.

Eknäs, Enköping; t. Upplands Vallby 3.

Skyddshemmet är beläget å egendomen Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län. Egendomen, som ligger vid Mälaren, har en areal av omkring 28 hektar åker och 30 hektar skog.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en av barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av minst tre ledamöter med minst två suppleanter. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomen handhaves av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 elever, vilka inom hemmet beredas skolundervisning och utbildning i olika grenar av husligt arbete.

BvN

Reglemente. Förnyat reglemente för Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926.

Stat år 1934. Utgifter: 87,093 kr.; inkomster: 68,028 kr. (därav statsbidrag 6,250 kr.).

Styrelse.

***Fjällbäck Holmgren**, Karin H., fru; ***Gerdin**, E. I., rektor, vice ordf.; ***Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot.

Suppleanter: ***Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; ***Törnell**, f. Weber, Gertrud, fru.

Sekreterare.

Carlson, V. O. J. (se sid. 217).

Föreståndarinna (11).

Erici, Ester K.

Läkare
(420 kr.).

Salwén, P. G.

En *lärarinna i kvinnlig slöjd* (8), två *lärarinnor i hushållsgöromål* (8), två *biträdande lärarinnor* (2,100—1,800 kr.).

Dessutom för egendomens skötsel en *rättare* och en *jordbruksarbetare*.

Stockholms stads läringshem.

Läringshemmen äro i första hand avsedda för från stadens skyddshem villkorligt utskrivna elever, som antingen sakna egna hem eller och på grund av förhållandena i föräldrahemmet icke kunna omedelbart dit återlämnas, ävensom för sådana elever, som inom skyddshemmen icke kunna erhålla med hänsyn till häg och fallenhet passande yrkesutbildning. I mån av plats mottagas även ynglingar och unga flickor från andra uppfostringsanstalter, varjämte hemmen stå öppna för sådana hem- och medellösa unga personer, som visserligen icke äro i oundgängligt behov av skyddsuppfostran men ändock behöva viss omvårdnad, tills de erhållit arbete eller kunnat återsändas till hemorten. Eleverna erhålla i läringshemmet bostad och kost samt tillsyn. Under dagen arbetar flertalet såsom läringar hos hantverksmästare, i fabriker eller i andra anställningar, till en början i regel relativt lågt avlönade men utvalda i syfte att bereda goda utsikter till framtida självförsörjning. De elever, som hava arbetsförtjänst, äro skyldiga att erlagga visst bidrag för kost m. m. under den tid, de vistas i hemmet. Denna tid får icke utsträckas utöver den tidpunkt, då skyddsuppfostran under alla förhållanden senast skall upphöra, eller vid 21 års ålder.

Reglemente. Bestämmelser för Stockholms stads läringshem, fastställda av barnavårdsnämnden 20 okt. 1931.

Läringshemmet för gossar.

Katarina Bångata 70 (Lilla Blecktor-net), Sö.; t. 40 33 54.

Läringshemmet för gossar har plats för 25 elever.

Stat år 1934. Utgifter: 34,598 kr.; inkomster: 8,581 kr.

Föreståndare

(4,500 kr.).

Spångberg, E.

En *husmoder* (1,980 kr.), en *assistent* (1,500 kr.), två *biträden* (1 d.).

Läringshemmet för flickor.

Fjällgatan 25, Sö.; t. 40 20 45.

Läringshemmet för flickor har 20 platser.

Stat år 1934. Utgifter: 24,170 kr.; inkomster: 5,616 kr.

Föreståndarinna

(3,600 kr.).

Andersson, Anna L.

En *köksföreständerska* (1,860 kr.), en *assistent*.

Läringshemmet Fredrik Barcks minne.

Götgatan 71, Sö.; t. 41 65 69; (föreståndaren personligen t. 40 55 66).

Stadsfullmäktige beslöto den 30 juni 1933 att med användande av till staden av fröken Maria Barck år 1906 och 1911 donerade medel (Fredrik Barcks donationsfond) upprätta ett läringshem, benämnt Fredrik Barcks minne. Hemmet öppnades den 1 okt. 1933.

Hemmets ändamål är att åt fattiga och välartade ynglingar, företrädesvis lärjungar i Stockholms stads skolor för yrkesundervisning i snickeri eller smidesarbete, bereda skydd, fostran och god omvårdnad. Hemmet har plats för 20 ynglingar.

Hemmet står under ledning av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet, två av barnavårdsnämnden och två av lärings- och yrkesskolestyrelsen. För var och en av ledamöterna tillsättes i enahanda ordning en suppleant.

Intagning å hemmet sker efter beslut av dess styrelse. Där ej styrelsen finner särskilda skäl annat föranleda, må yngling icke kvarstanna å hemmet mer än tre år.

Reglemente. Reglemente för läringshemmet Fredrik Barcks minne, antaget av SF 30 juni 1933, fastställt av ÖA 24 juli 1933.

Stat år 1934. Utgifter: 30,792 kr.; inkomster: 30,792 kr. (därav ränta å donationsmedel 26,100 kr.).

Styrelse.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot (utsedd av stadskollegiet); ***Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm., **Löfving**, K. B. E., barnavårdsdirektör (utsedda av barnavårdsnämnden); **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör, ***Berggren**, H. A., målarmästare, stadsfullm., vice ordf. (utsedda av lärings- och yrkesskolestyrelsen).

Suppleanter: **Magnuson**, P. K., förgyllare, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); **Carlson**, V. O. J., inspektör, ***Dahl-Kruse**, E. Ingeborg, fru (utsedda av barnavårdsnämnden); ***Larson**, G. A. järnarbetare, **Leander**, F. O. B., yrkeslärare (utsedda av lärings- och yrkesskolestyrelsen).

Föreståndare

(2,700 kr.).

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.

En *husmoder* (1,860 kr.), två biträden (I d.).

Allmänna barnhusets Stockholmsfond.

Angående tillkomsten av allmänna barnhusets Stockholmsfond se Kommunalkalendern, årg. 1933.

Fondens avkastning, jämte vissa andra hithörande inkomster, är i stadens utgifts- och inkomststat upptagen under barnavårdsnämnden. Det åligger barnhuset att sist den 1 febr. varje år till stadens barnavårdsnämnd uppgiva, ej mindre i vad mån barnhuset genom sin verksamhet, direkt eller genom understöd, under barnhusets nästföljande budgetår avser att tillgodose Stockholms barnavårds behov, än även det belopp, som därutöver under samma budgetår skall användas till stadens förmån. Sist den 1 april varje år äger barnavårdsnämnden

till barnhuset inkomma med förslag till användning av sålunda disponibla medel.

Skulle barnavårdsnämnden icke godtaga av barnhuset avsedd verksamhet till stadens förmån eller barnhuset ej gilla barnavårdsnämndens förslag, skall, i den mån överenskomelse ej kan ske, frågan hänskjutas till avgörande av en tremannanämnd, bestående av ordföranden i barnavårdsnämnden och ordföranden i direktionen för barnhuset såsom ledamöter samt en av k. m:t för viss tid utsedd person såsom opartisk ordförande.

Allt efter som sådana barnhusets inkomster, som skola tillfalla staden, inflyta till barnhuset, skola de till barnavårdsnämnden utbetalas.

Ifrågarande inkomster hava av barnavårdsnämnden i huvudsak tagits i anspråk som understöd till vissa utomstående institutioner för barn- och ungdomsvård m. m. (se sid. 327).

Vid behandling i barnhusets direktion av ärenden rörande fondens förvaltning skall ett av drätselnämnden utsett ombud äga säte och stämma i direktionen.

Författningar. K. brev till direktionen över allmänna barnhuset angående upprättande av »allmänna barnhusets Stockholmsfond» 21 nov. 1930. Reglemente för allmänna barnhuset, fastställt av k. m:t 21 nov. 1930.

Stat år 1934. Utgifter (att bestridas med avkastningen av allmänna barnhusets Stockholmsfond m. m. så långt de disponibla medlen räcka; återstoden täckes av uttaxerade medel): 300,500 kr.; inkomster 280,000 kr. (därav av Stockholmsfonden 225,000 kr.).

Tremannanämnd.

(Se ovan).

Hammar skjöld, K. Hj. L., f. d. landshövding, ordf. (förordnad av k. m:t); **Hasselrot**, B. C., landshövding (ordf. i direktionen över allmänna barnhuset); **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (ordf. i barnavårdsnämnden).

Drätselnämndens ombud i direktionen över allmänna barnhuset.

Ewerlöf, K. G., borgarråd.

BvN

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

*Stadshuset, 4 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expediti-
tions-
tid: 9—16,30.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-
gare årg.).

Statistiska kontorets allmänna uppgift är att
samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra
uppgifter till belysande av Stockholms stads kom-
munala liv, dess förvaltning, sociala och ekono-
miska förhållanden. Kontoret åligger numera i så-
dant avseende att rörande staden publicera (delvis
i samverkan med andra institutioner): en statistisk
årsbok, en allmän statistisk månadskrift, en må-
nadsöversikt av stadens fattigvårdsstatistik m. m.,
en veckoöversikt av den sanitära statistiken samt
årsöversikter ang. sanitär statistik, fattigvårds-
statistik, brand- och ambulansstatistik, arbets-
förmedlingsstatistik, valstatistik, allmänna bo-
stadsräkningar (vart femte år) samt vissa spe-
cialundersökningar. Kontoret publicerar även
arbeten av icke statistiskt innehåll såsom en
årlig kommunalkalender (angående stadens för-
valtning, befattningshavare m. m.), en årlig
berättelse angående Stockholms kommunalför-
valtning, en löpande kommunal författnings-
samling samt tills vidare även en kommunal för-
fattningshandbok (numera uppdelad på en tvångs-
fri följd av successivt utkommande delar), var-
jämte kontoret har att utarbeta diverse samlings-
register m. m. Kontorets publikationer äro inran-
gerade i serierna »Stockholms stads statistik» samt
»Kommunala handböcker». Utom dessa serier har
kontoret utgivit vissa publikationer av speciell
karaktär rörande Stockholm, delvis på främmande
språk. (Ang. kontorets publikationer jfr för övrigt
publikationsförteckning å sista sidan.) — Dess-
utom åligger det kontoret att utföra andra, inom
kontorets verksamhetsområde fallande arbeten,
som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet be-
slutas eller på framställning av nämnd eller el-
jest åt kontoret av dess styrelse uppdragas, samt
i lämplig form och omfattning offentliggöra re-
sultaten härav; att med uppmärksamhet följa
övriga kontorets verksamhet berörande redogörel-
ser eller åtgärder, som av kommunala myndig-
heter avgivas eller vidtagas, och på grund här-
av göra de framställningar, var till kontoret kan
finna anledning; att noggrant följa kommu-
nalstatistikens utveckling även å andra orter
samt söka för Stockholms stads statistik tillgodo-

göra härigenom vunnen erfarenhet; att främst
genom tillhandahållande av kontorets publika-
tioner i utbyte mot annan hithörande litteratur
tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verk-
samhet erforderligt bibliotek (jfr nedan); att i
öfrigt, i den mån förhållandena det medgiva,
bistå kommunala myndigheter och befattnings-
havare eller andra med upplysningar i frågor,
fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nö-
diga upplysningar äger kontoret att omedelbart
hänvända sig till vederbörande myndigheter och
institutioner samt har rätt att av stadens veder-
börande myndigheter eller befattningshavare utan
dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvalt-
ning, som må vara åt dessa anförtrödd.

Statistiska kontorets bibliotek (jfr ovan),
som, förutom gängse uppslagsböcker o. d., inne-
håller en rätt omfattande in- och utländsk kom-
munal litteratur (vilken mestadels icke återfinnes
i något annat offentligt svenskt bibliotek), tjänar
i viss mån den kommunala administrationen som
ett speciellt förvaltningsbibliotek och är
även tillgängligt för allmänheten.

Kontorets styrelse består av, förutom ord-
förande, som utses av stadskollegiet bland bor-
garråden, kanslichefen samt fem andra leda-
möter, vilka jämte fem suppleanter väljas av
stadsfullmäktige för två år. Styrelsen utser årligen
inom sig en vice ordförande. Vid styrel-
sens sammanträden äger kontorets direktör att
närvara och deltaga i överläggningarna med
rätt att därvid framställa förslag samt få sin
mening antecknad till protokollet. För gransk-
ning av styrelsens räkenskaper och förvaltning
utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer jämte
två suppleanter.

Kontorets chef är en av styrelsen antagen
direktör.

Instruktion. Instruktion för styrelsen över
Stockholms stads statistiska kontor, fastställd av
k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1934. Utgifter: 395,250 kr.
(därav 22,200 kr. för året); inkomster: 99,500
kr. (därav 98,000 kr. likvider från vissa sta-
dens egna myndigheter).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; mottag-
ning: alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Oldenburg, E., direktör.

Övriga ledamöter.

Hildebrand, E., kanslichef (självskr.).

Linde, N., förbundsordförande.

*Nyström, B. A. E., tf. byråchef, stadsfullm.

*Pettersson, H. V., kamrerare.

Vanner, O. A., redaktör.

Suppleanter.

*Holmblad, D. G. A., grosshandlare.

*Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm.

Rönblom, N. O., tf. byråingenjör.

Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman.

Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

Protokollsförare.

Asproth, J. K. (se nedan).

Styrelsens revisorer(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
1933 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 68.)

Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm.

Casparsson, K. R., redaktör, ordf.

Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.

Suppleanter:

Gabrielsson, G. V., förste postiljon.

Hessler, J. T. H., bitr. sekreterare.

Direktör (26).

Guinchard, A. J. J.; mottagningstid: 9,30—10,30.

Direktörsassistent (22).

Leijonhufvud, S. S., frih. (allmänna ärenden och utredningar; avd. för statistiska förfrågningar och upplysningar; biblioteket; utdelning och byte av publikationer m. m.).

Aktuarier (20).

Asproth, J. K. (avd. för arbetsförmedlings-, brand- och ambulansstatistik; registrators- och redogörarexpeditionen; arkivet m. m.).

Själänder, V. (avd. för bostadsstatistik, valstatistik och specialundersökningar).

Moosberg, R. W. (avd. för hälsovårdsstatistik, viss befolkningsstatistik m. m.).

Larsson, G. A. (avd. I för kommunala handböcker: kommunal författningssamling; dessutom diverse samlingsregister m. m.).

E. o. aktuarier

(7,920—6,480 kr.).

Olinder, O. (avd. II för kommunala handböcker: kommunalkalender, berättelse ang. Stockholms kommunalförvaltning m. m.).

Anger, K. A. F. (avd. för statistisk årsbok, statistisk månadsskrift, ävensom, temporärt, kommunala författningshandböcker m. m.).

Berggren, A. M. (avd. för fattigvårdsstatistik, arbetslöshetsstatistik m. m.).

Amanuenser

(4,800—3,900 kr.).

Bergström, N. V. (årsboksavd.); Berglund, H. J. (fattigvårdsavd.).

Första assistenter (11).

Ohlson, Helfrid I. A. (hälsovårdsavd.); Carlsson, Ester F. (fattigvårdsavd.); Gustafson, Anna T. (årsboksavd.); Larsson, E. B. (Brita) (registrators- och redogörarexp.); Karlsteen, f. Sandstedt, Astrid W. (biblioteket); Sundström, Klara S. (handboksavd.); Lundholm, f. Ekdahl, A. K. (Stina) (ej å stat; hos direktören).

Fjorton andra assistenter (7), sex kon-
torsbiträden (5) samt växlande antal extra
biträden (2,760—1,680 kr.).*Vaktmästare (7).*

Lundman, J. H.

En vaktmästare (6).

Statk

Stockholms stads biblioteksstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Biblioteksstyrelsen.

Sveavägen 73, Va.; tel.: se nedan, stadsbiblioteket.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt den av k. m:t den 8 juni 1923 fastställda instruktionen skall biblioteksstyrelsen handhava förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Bl. a. har styrelsen numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dylika anslag uppföras å biblioteksstyrelsens stat. (Be- träffande dessa institutioner se avd. 4.)

Biblioteksstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Styrelsen biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Styrelsens förvaltning granskas årligen av tre revisorer, som, jämte två suppleanter, utses av stadsfullmäktige.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksstyrelse, fastställd av k. m:t 8 juni 1923, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1934. Utgifter: 934,712 kr.; inkomster: 37,742 kr. (därav beräknat statsbidrag 4,000 kr.).

Biblioteksstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Hedström, J. S., rektor.

Övriga ledamöter.

Andersson, Paul, överlärare, stadsfullm.
*Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.
Öman, I., redaktör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Bolin, E. I., fil. lic.
*Stenholm, R. W., järnsvarvare, stadsfullm.
*Lövgren, J. B., lektor.
Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru.

Delegerade för bokinköpen.

Larsson, Oscar E.; Hedström, J. S.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se nedan).

Biblioteksstyrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).
(Jfr sid. 68.)

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm., ordf.

Dahlberg, I., redaktör.

Tvengström, A. J., extra förste aktuarie.

Suppleanter:

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm.

Swärd, N. E. H., metallarbetare.

Stadsbiblioteket.

Adresser, telefoner och expeditionstider: se nedan.

Stockholms stadsbibliotek, som övertagit de flesta förut i Stockholm befintliga, av församlingar eller föreningar förvaldade folkbiblioteken (ang. dessas tidigare verksamhet m. m. se 1927—1930 års kommunalkalendrar), består av ett huvudbibliotek jämte 17 filialer samt två mindre bokdepåer. Huvudbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928 och den första filialen (filial 1, se nedan) den 17 okt. 1927. Filialerna äro av olika storlek och hållas öppna

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara.

under olika tider (se därom nedan). I flera av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. I vissa filialer, inrymda i folkskolehus i stadens ytterområden, har lärjungebiblioteket sammanförts med stadsbibliotekets ungdomsavdelning och ställts under stadsbibliotekets ledning. Flerstädes finnas särskilda läsrum såväl för barn som för vuxna. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket. Två av filialerna äro belägna på Södermalm, en på Östermalm, en på Kungsholmen, en i Värtan, sex i Bromma, en i Enskede och fem i Brännkyrka. Den på Norrmalm vid Bryggargatan belägna filialen (filial 3) har med slutet av år 1933 nedlagts. Den på Kungsholmen vid Agnegatan belägna filialen (filial 6) kommer under år 1934 att flyttas till Hantverkargatan 73 och filialen i Enskede till Enskede östra folkskola. De ovan omnämnda bokdepåerna äro förlagda till skyddshemmet för gossar vid Skrubba och till läringshemmet för gossar vid Katarina Bangata.

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 jan. 1934 sammanlagt ca 376,000 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1933 uppgick till 34,655 band, medan 11,333 band utrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1933 års slut 107,436 (därunder året nyinskrivna 23,768, omskrivna 12,913). Under år 1933 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,959,272, varav 326,421 i huvudbibliotekets tidnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,436,647.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 17 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden fast bosatta invånare och, oavsett bostaden, dels personer, som äro anställda i Stockholms kommuns tjänst eller av kommunen uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro bosatta i de närmaste områdena omkring Stockholm, kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

Författningar. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Skolöverstyrelsens kung. 8 febr. 1930 med vissa föreskrifter rörande folkbiblioteksväsendet, med ändr. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929, med ändr. 16 maj 1933. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (26).

Hjelmqvist, J. F. B.; t. 30 87 98; mottagnings-tid: 11—12 (utom lördagar).

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 30 69 44 (accessionsavd.), 30 31 78, 30 29 04 (katalogiseringsavd.), 31 67 42 (låntagarregister), 30 23 60 (räkenskapsavd.), 30 31 71 (utlåningsexp. för vuxna, lånedisk), 30 34 22, 31 67 33 (utlåningsexp:s tjänsterum), 30 32 01 (ungdoms- och barnavd.), 30 69 53 (vaktrum).

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (1 sept.—15 juni), 10,30—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14—20 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—30 juni, 18—31 aug.), lördagar 14—17. 1 juli—17 aug. hålles ungdoms- och barnavd. stängd.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fyra andra utlånings- och läsesalar, studierum, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin, rum avsedda för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid inrevarande års ingång till ca 178,000 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

Stadsbibliotekarie.

Hjelmqvist, J. F. B. (se ovan).

Förste bibliotekarier (22).

Knutsson, K. P., t. 31 67 41; Kolmodin, O. T., t. 31 67 40; mottagnings-tider: 11—12 (utom lördagar).

Andre bibliotekarier (18).

Lundberg, Hildur C.; Åhlander, F. E. (se nedan); Åkerman, O. B.

Extra andre bibliotekarier

(5,700 kr.).

Berggren, A. K. Elisabeth (se nedan); Gavelius, G. L. Elisabet; Waldner, A. O. T.

Förste assistenter (11).

Bennet, G. Elisabeth; Landergrén, f. Grund, Anna E. B.; Larsson, Hanna M. (se nedan); Ringen-son, Eva A. E.

Extra förste assistenter

(4,140—3,300 kr.).

Hallberg, Hallgärd (se nedan); Artzell, f. Ohlson, Ola I. M.; Edlund, G. E. J. G.; Granér, f.

BS

Nilsson, Karin A.; Hede, A. Brita; Lundgren, I. M. S. (Maj); Garpe, D. A. J.; Hamrin, T. O.; Ljungdal, A. G.; Lychou, S. Gudrun; Olsson, Karin E.; Svidén, f. Prawitz, Maja; Tengbom, S. E. (Elsa).

Åtta andre assistenter (8), tjuguaåta extra andre assistenter (2,880—2,640 kr.), tio extra tredje assistenter (2,340—2,100 kr.), en extra kontorsskrivare (3,840 kr.), ett extra kontorsbiträde (2,100 kr.), en bokbindare (3,180 kr.), timavlönad personal. (Ang. assistenternas placering å filialer se nedan).

Förste vaktmästare (8).

Karlsson, S. O.

En maskinist (10), en vaktmästare (7) (se nedan), två extra vaktmästare (2,880—2,280 kr.), en reparatör (2,280 kr.), två vaktmästarbiträden (1,980 kr.) samt timavlönad vaktmästarpersonal.

Filialer.

Vissa av de mindre filialerna äro stängda kortare tid under sommaren.

Filial 1.

Götgatan 68, Sö.; t. 40 04 83.

Filialen är öppen för allmänheten å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 42,900 band. Förutom utlånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

Föreståndare.

Åhlander, F. E., andre bibliotekarie (se ovan); t. 40 04 93.

En förste assistent, åtta andre eller tredje assistenter (se ovan).

Vaktmästare (7).

Svensson, A. R. (se ovan).

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 27,800 band.

Föreståndarinna.

Larsson, Hanna M., förste assistent (se ovan).

Fyra andre eller tredje assistenter (se ovan).

Filial 4.

Sturegatan 38, Ö.; t. 67 72 16.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 20,800 band.

Föreståndarinna.

Hallberg, Hallgård, extra förste assistent (se ovan).

Två andre eller tredje assistenter (se ovan).

Filial 5.

Dianavägen 7, Värtan; t. Värtan 392; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; barnavd. dessutom måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 11,500 band.

Föreståndarinna.

Boheman, I. Ingrid H., extra andre assistent (se ovan).

Filial 6.

Agnegatan 40¹⁾, K.; t. 50 41 22.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 31,300 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, extra andre bibliotekarie (se ovan).

Fem andre eller tredje assistenter (se ovan).

Filial A 1.

Erik Segersällsvägen 1, Aspudden; t. Aspudden 265; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. samma dagar 14,30—17.

Bokbestånd: c:a 8,300 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., andre assistent (se ovan).

Filial A 2.

Folkskolan, Liljeholmen (postadress: Stockholm 9); expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30.

Bokbestånd: c:a 2,200 band.

¹⁾ Kommer under år 1934 att flyttas till Hantverkargatan 73.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., andre assistent (se ovan).

Filial A 3.

Folkskolan, Mälarhöjden; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 5,500 band.

Föreståndare

(840 kr.).

Stålberg, E. G. A., tjänsteman.

Filial B 1.

Folkskolan, Alvik, Ulvsunda; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; barnavd. torsdagar 18—20.

Bokbestånd: ca 2,500 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, extra andre assistent (se ovan).

Filial B 2.

Folkskolan, Bällstaund (postadress: Sundbyberg); expeditionstid: onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 1,700 band.

Föreståndare

(462 kr.).

Bergqvist, J. A., folkskollärare.

Filial B 3.

Kyrskolan, Bromma Kyrka, Ulvsunda; expeditionstid: måndagar och fredagar 18—19.

Bokbestånd: ca 1,000 band.

Föreståndare

(231 kr.).

Videfors, G. J., folkskollärare.

Filial B 4.

Folkskolan, Ålsten; t. Ålsten 345; expeditionstid: vardagar utom lördagar 19—21, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. tisdagar och fredagar 18—20, onsdagar 13,30—15,30.

Bokbestånd: ca 8,000 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, extra andre assistent (se ovan).

Filial B 5.

Tallstugan, Sandvik (postadress: Stockholm 1); expeditionstid: onsdagar 18—19.

Vandringsbibliotek (jfr ovan).

Föreståndarinna

(111 kr.).

Ljungqvist, Astrid H. A. S., kontorist.

Filial B 6.

Folkskolan, Stora Essingen (postadress: Essingen); expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; barnavd. måndagar 13,30—15,30, torsdagar 18—20.

Bokbestånd: ca 1,200 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, extra andre assistent (se ovan).

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 211, Älvsjö; t. Älvsjö 605; expeditionstid: måndagar 18—20, onsdagar och fredagar 18—19,30.

Bokbestånd: ca 2,300 band.

Föreståndare

(540 kr.).

Larsson, C. A., förman.

Filial C 2.

Huddingevägen 24, Örby; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—20,30.

Bokbestånd: ca 1,100 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., extra andre assistent (se ovan).

Filial E.

Handelsvägen 26¹⁾, Enskede; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16; barnavd. måndagar och fredagar 15—17.

Bokbestånd: ca 8,700 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., extra andre assistent (se ovan).

Beträffande församlingsbiblioteken se under avd. 5 (sid. 369).

¹⁾ Kommer under år 1934 att flyttas till Enskede östra folkskola.

ArkN

Stockholms stads arkivnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt av k. m:t den 26 sept. 1929 fastställd instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhändervå de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och minst en suppleant skall vara med det offentliga arkivväsendet förtrogen person. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Nämndens förvaltning och räkenskaper granskas av tre revisorer, vilka jämte två suppleanter årligen utses av stadsfullmäktige.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1934. Utgifter: 148,140 kr.; inkomster: 850 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. stadsarhuset; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Ahnlund, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

*Brulin, J. O. H., arkivråd.

*Casparrson, K. R., redaktör.

Severin, F. F., redaktör.

Suppleanter.¹⁾

*Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör, stadsfullm.

*Grimlund, H. V. A., rektor, stadsfullm.

Lundberg, N. E., amanuens.

Åman, O. V., journalist, stadsfullm.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se nedan).

Arkivnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 68.)

Carlsson, f. Lindsög, Anna R., fru, stadsfullm.

Edman, J. F., kamrerare, ordf.

Granstedt, G. A., bankkamrerare.

Suppleanter:

Asplund, S. E., byggnadsingenjör.

Bergström, J. I., spårvägsmän.

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr., K., samt Norra Riddarholmshamnen 7 A, St.; t. arkivdepån i rådhuset (exp.) 50 22 25; arkivdepån å Riddarholmen (exp.) 10 53 99; öppet 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15 (arkivdepån i rådhuset dessutom under tiden ¹⁵/₁—¹⁵/₅ samt ¹⁵/₁₀—¹⁵/₁₂ måndagar och torsdagar 19—21). Expeditionstid 10—16, lördagar och dag före helgdag 10—14.

Stadsarkivet, förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningsanslagens tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte har i staten uppförts anslag för vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636). Stadsarkivets chef är stadsarkivarien.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.

Inspektion av stadsarkivet skall årligen för-
rättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag
av arkivråd. I fråga om kommunala arkiv, som
ej överlämnats till stadsarkivet, åligger det
vederbörande nämnd och styrelse att övervaka,
att arkivet omsorgsfullt vårdas. Inspektion av
dylikt arkiv skall årligen förättas av stadsarki-
variern eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet.

Stadsarkivets samlingar förvaras för närva-
rande i de lokaler, som tidigare disponerats av
»rådhusarkivet» och »stadens arkiv». Då dessa
lokaler praktiskt taget äro fyllda och författnings-
enligt påbudna leveranser endast i begränsad
omfattning kunna mottagas, är frågan om ny-
byggnad för arkivet aktuell.

I arkivdepån i rådhuset förvaras huvudsak-
ligen stadens privilegiebrev sedan 1423, magi-
stratens och rådhusrättens arkivalier 1431—1875,
stadens räkenskaper till omkr. 1636, justitie-
kollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637
—(1849)1924, handelskollegii arkiv 1638—
1849, byggnads- och ämbetskollegii arkiv 1643
—1821, politiekollegii arkiv 1673—1821, po-
litie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822
—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850
—1880, Stockholms kämnärsrätters arkiv 1636
—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614
—1636, överståthållarämbetets kanslis arkiv med
vissa undantag t. o. m. 1895, överståthål-
larämbetets för polisärenden (sekreterarexpediti-
tionen) t. o. m. 1889, Stockholms stads kon-
sistoriums och hovkonsistoriets samt de kyrkliga
församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1830,
stadsnämndens och sockenstämmanämndens arkiv,
fattigvårdsnämndens och fattigvårdsstyrelse-
ernas samt hälsovårdsnämndens äldre arkiv,
folkskoledirektionens äldre arkiv samt högre all-
männa läroverks och folkskolors äldre arkiv
(under leverans).

I Riddarholmsdepån förvaras bl. a. Stock-
holms stads räkenskaper med verifikationer från
omkr. 1636 (i oavbruten årsföljd från 1641),
jämte talrika specialräkenskaper tillhörande
stadskamrerarens arkiv, tjänstemannamatriklar
m. m. samt kronoräkenskaper och taxerings-
längder för Stockholms stad (fr. o. m. 1699),
mantalslängder (fr. o. m. 1600-talet; i början
spridda år; fr. o. m. 1835 med mantalsuppgifter)
ävensom bevarade delar av kronoupp-
bördsverkets arkiv. — Den andra huvudbestånd-
delen av samlingarna i Riddarholmsdepån ut-
göres av polisens äldre arkivalier samt arkiv till-
hörande företrädesvis äldre kommunala institu-
tioner, såsom borgerskapets äldste (med gross-
handelssocieteten), inkvarteringskommissionen,
bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och
hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassadmi-
nistrationen, drätselkommissionen, gatulägg-
nings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrel-
serna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv),
samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa rit-
ningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra

byggnadsritningar) ävensom vissa nyare kommu-
nala nämnder m. m., såsom drätselnämnden
jämte underlydande institutioner (med stadens
räkenskaper och auktionsverkets handlingar),
vattenledningsverket, frihamnsnämnden, kyrko-
gårdsnämnden, kommunala institutioner i Brom-
ma och Brännkyrka före inkorporeringen, livs-
medelsnämnden och andra kristidsorganisationer
samt Stockholms stads befattningshavares familje-
pensionskassa. Bevarade skräarkiv äro split-
trade mellan stadsarkivets båda depåer samt nor-
diska museets arkiv.

I stadsarkivet (rådhusdepån) har inrättats
en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek
för stadens historia och topografi samt allmän
stadshistoria.

Författningar. Arkivstadga för Stock-
holm, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929. K.
stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924,
med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och
ÖA:s arkivalier). K. instruktion för landsarki-
ven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept.
1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa of-
fentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvran-
dande statsmyndigheters ävensom upplösta kom-
mittéers m. fl. arkiv. K. kung. 8 sept. 1924
ang. inspektion av vissa offentliga arkiv, med
ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. överlämnande
av arkivhandlingar till landsarkiven och med
dem jämförliga arkivdepåer, med ändr. Bestäm-
melser om arkivalieleveranser till stadsarkivet,
antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser
rörande överlämnande till stadsarkivet av ar-
kivhandlingar från kommunala kommittéer eller
tillfälliga beredningar, antagna av arkivnäm-
nden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkiv-
rum för kommunala arkiv, antagna av arkiv-
nämnden 13 maj 1932.

Stadsarkivarie (25).

Boëthius, S. B. (förordn. t. o. m. 31/s 1940);
t. 50 23 30; mottagningstid: 10,30—11,30.

Arkivföreståndare (20).

Bolin, E. G., t. 50 01 08, Östman, N. F., t.
50 01 45.

Amanuenser

(3,300—2,250 kr.; halvtidstjänstgöring).

Staf, N. O. B.; Almqvist, K. A. D.

Arkivbiträde (7).

Sjövall, f. Larsson, Märta.

Trå *extra arkivtjänstemän* (2,550—2,100
kr.; halvtidstjänstgöring), ett *extra arkivbi-
tråde* (2,460 kr.), en *bokbinderska* (1,980 kr.),
dessutom timavlönad personal.

Vaktmästare (7).

Wählberg, K. E. R.; Larsson, G. H.

IdrS

Stockholms stads idrottsstyrelse

och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrottsstyrelsen.

Vasagatan 42, 2 tr., C; tel.: se nedan expeditionen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stockholms stads idrottsstyrelse handhar förvaltningen av stadens för idrott och bad avsedda anläggningar, i den mån de icke enligt gällande författning eller särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För handläggning av vissa ärenden har styrelsen inom sig utsett särskilda byggnads-, idrottsplats-, bad- och personaldelegerade (se nedan). (Fr. o. m. år 1934 utses icke särskilda lägerlivsdelegerade. De frågor, som förut handlagts av dessa delegerade, hava överflyttats till baddelegerade.)

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter. Sådant biträde lämnas av gatukontoret i fråga om underhåll och skötsel av lekplaner m. m. Styrelsens bokföring och vissa andra kamerala göromål ombesörjas av stadens kammarkontor.

För revision av idrottsstyrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer jämte två suppleanter.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads idrottsstyrelse, fastställd av k. m. t. 26 april 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1934. Utgifter: 705,465 kr.; inkomster: 115,122 kr.

Idrottsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

*Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

*Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

*Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A., fru, gymnastikdirektör.

*Bergvall, J. H., direktör, stadsfullm.

Sandberg, E. T. G., byråföreståndare.

Palmberg, J. H., järnsvarare.

Sekreterare

(1,980 kr.).

Nyrén, G. H. (se nedan); t. 10 57 20.

Idrottsstyrelsens delegerade m. m.

Delegerade för byggnadsärenden.

Ek, V. E.; Larsson, Oscar E., ordf.; Reuterskiöld, C. B.

Idrottsplatsdelegerade.

Ahlström, E. A., ordf.; Palmberg, J. H.; Sandberg, E. T. G.; Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A.

Baddelegerade.

Eriksson, Bertil K. J., ordf.; Palmberg, J. H.; Sandberg, E. T. G., vice ordf.; Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A.

Delegerade för personalärenden.

Eriksson, Bertil K. J.; Reuterskiöld, C. B.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara; hr Sandberg är därjämte ersättare för ordföranden.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats.

(Jfr nedan och sid. 328.)

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.; Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm. (utsedda av idrottsstyrelsen); Bergvall, E., stadionchef, Wibom, T. H., kapten, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Sekreterare, tillika föreståndare för idrottsplatsen.

Nyrén, G. H., sekreterare (se ovan och nedan)

Idrottsstyrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 68.)

Gustafsson, G. A. V., materialförvaltare.

Rosengren, S. E., direktör.

Wallin, H. E., kassör, ordf.

Suppleanter:

Björkman, G. A., fil. lic.

Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm.

Idrottsstyrelsens expedition.

Vasagatan 42, 2 tr., C.; tel.: ang. upp-
lätelser 10 57 15; i övrigt se nedan; ex-
peditionstid: 10—14.

Stat år 1934. Utgifter: 38,480 kr.

Föreståndaren för idrottsstyrelsens expedition har till uppgift att för föredragning i idrottsstyrelsen och hos dess delegerade bereda ärenden, som hänföra sig till styrelsens och delegerades förvaltningsområden, att ombesörja verkställighet av beslut av styrelsen och delegerade, att handhåva ledningen av idrottsstyrelsens anläggningar, samt att leda det löpande arbetet i övrigt å styrelsens expedition.

Föreståndare

(7,200 kr.).

Nyrén, G. H. (se ovan); t. 10 57 20; mottagningstid: 10—11.

Ingenjör

(6,000 kr.).

Svenson, B. A.; t. 10 57 27.

Registrator och kontorsskrivare

(3,480 kr.).

Grönberg, Karin I.; t. 10 57 30.

En amanuens (3,060 kr.), en stenograf och kontorsskrivare (2,640 kr.), två kontorsbiträden (1,980—1,860 kr.), en vaktmästare (1,980 kr.). **IdrS**

Under idrottsstyrelsens förvaltning stående anläggningar m. m.¹⁾

Idrottsplatser och lekplaner samt sportstugor.

I Stockholm finnas f. n. elva större idrottsplatser, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Enskede, Hammarby, Tranebergs, Aspuddens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens och Hjorthagens idrottsplatser. Av dessa äro de åtta sistnämnda belägna å Stockholms stad tillhörig mark, under det att Stadion samt Östermalms och Johanneshovs idrottsplatser äro anlagda å staten tillhöriga områden.

Stadion är anlagt av Sveriges centralförening för idrottens främjande (med bidrag av lotterimedel) och förvaltas av en av k. m:t tillsatt styrelse, Stadionstyrelsen.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad (se nedan) föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skolungdom tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 328). Stadsfullmäktige beviljade därjämte år 1930 anslag (200,000 kr.) till en genomgripande om- och nybyggnad av till idrottsplatsen hörande åbyggnader och övriga anläggningar.

Johanneshovs idrottsplats har anlagts av Stockholms idrottsförbund på ett av förbundet arrenderat, staten tillhörigt område strax söder om Skanstull. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjälpsarbeten. Idrottsplatsen är ännu icke färdig, men har dock i viss begränsad utsträckning tagits i bruk.

Enskede idrottsplats (se nedan) har tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, varförutom vissa arbeten för anläggningen utförts

¹⁾ Samtliga idrottsplatser i Stockholm, såväl kommunala som övriga, hava upptagits i nedan stående redogörelse.

IdrS såsom nödhjälpsarbeten. Idrottsplatsen förvaltas av idrottsstyrelsen.

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staden tillhörigt område invid Hammarbyleden (adress: Södermannagatan 61), är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skuldgång beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 328).

Tranebergs idrottsplats, som är belägen på staden tillhörig mark inom Tranebergs egendom i Bromma församling, är utarrenderad till Djurgårdens idrottsförening. Arrendetiden utgår med utgången av år 1935, då föreningen är skyldig att, om staden så påfordrar, återlämna området avröjt och fritt från åbyggnader. Staden lämnar bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att skuldgång och idrottsorganisationer i Bromma äga disponera idrottsplatsen i viss utsträckning för träning och tävlingar.

Aspuddens idrottsplats (se nedan) är anlagd av enskilt företag och övergick i stadens ägo i samband med förvärfv av vissa markområden i Aspudden. Idrottsplatsen står under idrottsstyrelsens förvaltning.

Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens och Hjorthagens idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrottsstyrelsen. I 1933 års stat anvisades medel för uppförande å Stora Mossens idrottsplats av en omklädnadspaviljong, som beräknas bli uppförd under år 1934. Hjorthagens idrottsplats, som anlagts med anslag i 1931 och 1932 års stater, beräknas kunna tagas i bruk våren 1934.

I 1931—1934 års stater hava anslag anvisats för idrottsplatser i parken Zinkensdamm å Södermalm samt i Älvsjö. På Stora Essingen är en idrottsplats under anläggning såsom statskommunalt arbete.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner* av enklare beskaffenhet, bland vilka de i Vasaparken, Bellevueparken, Tantolunden, Blommensberg, Midsommarkransen, Örby och Långbrodal äro de största och mest utnyttjade. Därjämte har idrottsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Under år 1933 hava sex nya lekplaner genom arbetslöshetskommitténs försorg anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyran, Valla och Årsta, Riksby och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 35 st. För att bereda möjlighet till omklädnad invid de mindre idrottsplanerna finnas

uppförda ett antal *sportstugor*. En större sportstuga har uppförts invid Enskede idrottsplats (se nedan).

Stat år 1934. Utgifter: 354,735 kr.; inkomster: 35,032 kr.

Enskede idrottsplats.

Enskede; t. Enskede 16 85.

Förste vaktmästare
(3,900 kr.).

Nilson, G. A.

Två *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierende antal.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. Aspudden 5 75.

Förste vaktmästare
(3,000 kr.).

Strähle, B. E. R.

Extra vakter till varierende antal.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Förste vaktmästare
(3,600 kr.).

Eriksson, A. L.

Två *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierende antal.

Kristinebergs idrottsplats.

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Förste vaktmästare
(3,300 kr.).

Hertzell, S. E. T.

En *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierende antal.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Äppelviken; t. Ålsten 5 27.

Förste vaktmästare
(2,760 kr.).

Björkman, E. G.

Extra vakter till varierende antal.

Hjorthagens idrottsplats.

Värtan; t. Värtan 5 01.

Förste vaktmästare
(3,300 kr.).

Eklind, H. A.

En *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierende antal.

Idrottsanläggningen i Vasaparken.

En *vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Idrottsanläggningen i Tantolunden.

En *vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Enskede sportstuga.

Enskede; t. *Enskede* 27 55.

En *tillsyningsman* (480 kr.).

Skid- och källbackar samt skridskobanor.

Av föreningen för skidloppningens främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och Hammarby samt vid Rosendals slott & Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Föreningen omhänderhar jämväl skötseln av de av staden anlagda skidbackarna i Enskede och Bromma. Till föreningens verksamhet lämnar staden bidrag (jfr sid. 328). Därjämte anordnas och underhållas vintertid genom å idrottsstyrelsens stat anvisade medel dels tre smärre skidbackar, dels sju *källbackar*.

Genom idrottsstyrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1933—1934 hava i enlighet härmed anordnats 27 banor. Dessutom lämnar staden bidrag till uppehållande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att frikort utlämnas till barn i stadens skolor (jfr sid. 328). Vintersäsongen 1933—1934 hava 14 sådana banor anlagts.

Stat år 1934. Utgifter: 104,610 kr.

Främjande av gymnastikverksamhet.

För *gymnastikändamål* har staden sedan år 1911 lämnat bidrag till enskilda sammanlutningar (jfr sid. 328). Därjämte har i den år 1926 fullbordade nybyggnaden för Vasa realskola anordnats en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke toges i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennisspel.

Stat år 1934. Utgifter: 48,500 kr.; inkomster: 11,000 kr.

Kommunala gymnastikanläggningen i Vasa realskola.

Karlbergsvägen 15, Va.; tel.: ang. upplåtelser 30 46 70 (10,45—11).

En *vaktmästare*; t. 30 46 74.

Badanläggningar.

I Stockholm finnas fyra större friluftsbad, nämligen bad- och siminrättningen i Norrström (»Strömbadet»), avsedd att rivas vid tillkomsten av ett nytt centralt friluftsbad, samt baden vid Tranebergsbro, Eriksdal och Solvik (Smedslätten). Ett mindre kallbadhus finnes vid Kyrksjön i Bromma; två mindre badhus (s. k. badsumpar) äro belägna vid Äppelviken och i Södertörns villastad. Vidare hava mindre strandbad anordnats vid Årstavikens södra strand, å Kungsholmslandet mitt emot Lilla Essingen, å västra sidan av Stora Essingen, å Långholmens norra strand samt i Gröndal. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägset belägna, stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälarhöjden, Alvik, Hjorthagen och Bällstalund samt en flytande badauläggning vid Liljeholmsviken. Fastighetsnämnden har reserverat ett antal tomter och markområden inom olika delar av staden för planerade framtida badanläggningar. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrottsstyrelsens förvaltning.

Bad- och siminrättningen i Norrström (»Strömbadet»), som är belägen väster om Strömsborg, är f. n. uthyrd till enskild person. Sedan sommaren 1932 är Strömbadet öppet endast för duschbad och solbad, enär bassängerna, med hänsyn till vattnets beskaffenhet, avstängts.¹⁾ Friluftsbadet vid Tranebergsbro är f. n. uthyrt till samma person, som förhyr badinrättningen i Norrström.

Friluftsbadet vid Eriksdal vid Skanstull är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Friluftsbadet omfattar en avdelning för män och en avdelning för kvinnor, varje avdelning bestående av två bassänger, ävensom en djupbassäng (försedd med trampolin). Vattnet pumpas upp från Årstaviken och införes efter rening i badbassängerna. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas.

Strandbadet vid Solvik i Smedslätten förvaltas av idrottsstyrelsen.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till föreningen Bromma trädgårdar u. p. a.

¹⁾ Framlagda förslag angående anläggande av ett nytt friluftsbad hava vid tidpunkten för kalenderens tryckning icke slutbehandlats i stadsfullmäktige.

IdrS

Vid sjön Flaten, å det område, som upplåtits för lägerlivsverksamheten (se sid. 237), har arbetslöshetskommittén sedan början av år 1933 såsom statskommunalt reservarbete haft under anläggning ett friluftsbad, Flatenbadet (se nedan), vilket utföres enligt förslag, som idrottsstyrelsen låtit utgöra. Badet kommer att bli Stockholms största strandbad med en badstrand av cirka 1,200 meters längd. Arbetet beräknas vara slutfört våren 1934. Idrottsstyrelsen har den 19 februari 1934 anvisats anslag för vissa byggnader m. m. vid badet.

Ett mindre varmbadhus är uppfört i Aspudden å en av Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt. Badhuset utgöres av en envåningsbyggnad av trä med badstuba samt en mindre karbadavdelning. Ett mindre varmbadhus av ungefär samma typ som det nu nämnda är även uppfört i Älvsjö.

Vid skolbadanläggningarna i Mälarhöjdens, Alviks, Hjorthagens och Bällstalunds folkskolor hava verkställts vissa omändringsarbeten, varigenom möjliggjorts upplåtande av dessa bad för allmänheten under de tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov. Badanläggningarna omfatta badstu- och karbadavdelningar samt bassänger med en storlek av 26—38 kvm. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av idrottsstyrelsen, som för dispositionen av lokalerna erlägger hyra till folkskoledirektionen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande, förutom uppvärmnings- och filtreringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, badstu, karbad, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan).

Staden lämnar bidrag till svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 328).

Stat år 1934. Utgifter: 149,020 kr; inkomster: 54,250 kr.

Solviksbadet.

Smedslätten; t. Äppelvikén 4 00.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare*, två *simlärarinnor*, en *vaktmästare* samt varierande antal *vakter*.

Flatenbadet.

Lägerlivsområdet vid sjön Flaten; t. Älta 1 00.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare*, två *simlärarinnor*, två *vaktmästare* samt varierande antal *vakter*.

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 258, Aspudden; t. Aspudden 11.

En *föreståndarinna* och *baderska* (2,160 kr.), en *värmeledningsskötare* (2,280 kr.).

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,200 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Älvsjöbadet.

Johan Skyttes Väg 79, Älvsjö; t. Älvsjö 7 20.

En *föreståndarinna* och *baderska* (2,160 kr.), en *värmeledningsskötare* (2,400 kr.).

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Alviksbadet.

Alviks nya folkskola, Alvik.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, Bällstalund.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Övriga anläggningar och anordningar.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas sju dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se ovan). Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas åtta tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två banor i Hjorthagen och tre banor i Enskede. Å anläggningarna finnas omklädningspaviljonger. De tre sistnämnda anläggningarna förvaltas av idrottsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utöfning, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörel-

sen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densammans utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivning har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 236) och Älten i Enskede förs., varest genom idrottsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar.

Stat år 1934. Utgifter: 14,840 kr.; inkomster: 10,120 kr.

Smedslättens tennisbanor.

Alviksvägen—Djurklövägen, Smedslätt; t. Äppelvikens 522.

Under tiden 1 maj—30 sept. en vakt.

Hjorthagens tennisbanor.

Värtans nya folkskola, Värtan; t. Värtan 5 01.

Under tiden 1 maj—30 sept. en vakt.

Enskede tennisbanor.

Enskede idrottsplats, Enskede; t. Enskede 16 85.

Lägerlivsområdet.

Sjötorp, Älta (postadress Stockholm 20); t. Älta 1 00.

Under tiden 1 juni—30 sept. en tillsyningsman och ett biträde.

Övriga till undervisningsroteln hörande institutioner.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

(Skönhetsrådet.)

*Stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»
(jfr nedan, sekreteraren).*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Gällande reglemente för rådet är antaget av stadsfullmäktige den 29 okt. 1928. Enligt detta reglemente har rådet till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, kulturminnesmärken, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter.

Rådet består av elva ledamöter, av vilka tio utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst sju vara särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga fem representanter för en var av följande fem institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, samfundet S:t Eriks styrelse, svenska arkitektföreningens och svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bliva representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktilärer institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med framtående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Skönhetsrådets ledamöter utses för två år i sänder. Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av drätselnämndens revisorer.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928.

Stat år 1934. Utgifter: 12,000 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

*Östberg, R., f. d. professor (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

Vice ordförande.

*Gahn, W. B., arkitekt (repr. för svenska arkitektföreningen).

Övriga ledamöter.

Eldh, C. J., bildhuggare (repr. för akademien för de fria konsterna).

Elméus, C. K. J., arkitekt, kassaförvaltare.

*Lindhagen, Anna J. J., f. d. föreståndare.

Olsson, A. V. M., professor (repr. för vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien) (se nedan).

*Rosenborg, O. E., skriftställare.

*Sernander, J. R., professor emeritus (repr. för svenska naturskyddsföreningens styrelse).

Sköld, O. J. A. J., tf. professor (repr. för akademien för de fria konsterna).

Wallin, S., intendent (repr. för samfundet S:t Eriks styrelse).

*Järte, f. Montelin, Ester L., fru, stadsfullm. (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare

(5,000 kr.).

Olsson, A. V. M., professor (se ovan); Alberget 5, Djurgården, Ö.; t. 60 51 99.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.; t. 67 27 75 (expeditionen, 2283 20 (tamburen); expeditionstid: 10—16.

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befogethet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt träffat avtal skall konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av det antal ledamöter, som drätsel-nämnden bestämmer (f. n. sju ledamöter). Styrelsen utses av drätsel-nämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhåva utställningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Stat år 1934. Utgifter: 78,300 kr.; inkomster: 78,300 kr. (därav i anspråk tagna överskottsmedel från föregående år 13,130 kr.).

Styrelse.

*H. K. H. Prins Eugen, ordf.; *Branting, f. Lind, Rina E., fru; *Eriksson, Chr., bildhuggare; *Johanson-Thor, T. E. N., konstnär; *Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., vice ordf.; *Laurin, T. O., direktör; *Pauli, I. H. E., lektor.

Intendent (24).

Strindberg, S. (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1939).

En kontorsskrivare (9), en kassör (7), en tillsyningsman (8), en vaktmästare (6), en extra vaktmästare (2,880 kr.) samt extra vakter.

Stadsmuseikommittén.

Götgatan 1, Sö.; t. 43 90 50 (jfr även nedan, sekreteraren).

Stadskollegiet beslöt den 17 sept. 1925 att tillsätta en kommitté av sju personer för utredning

av frågan om upprättande av ett stadsmuseum för huvudstaden. Kommittén skulle äga att för erforderliga specialundersökningar tillkalla sakkunnigt biträde. Stadskollegiets val av ledamöter i kommittén ägde rum den 17 sept. 1925 (fyllnadsval den 8 maj och 24 okt. 1929).

Kommittén har i tvnenne den 26 nov. 1929 och 1 nov. 1930 avgivna betänkanden (jfr Utl. 1930: nr 94 och 1931: nr 30) framlagt förslag rörande organisation m. m. av ett »Stockholms stads museum», vilka förslag av stadsfullmäktige resp. den 17 mars 1930 och 2 febr. 1931 lämnats utan erinran i samband med beviljande av vissa anslag till kommitténs verksamhet.

Enligt stadsmuseikommitténs förslag skall det blivande stadsmuseet ha till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet skall utgöra en forskningscentral för stadens kulturhistoria och uppdelas på tre huvudavdelningar, den historisk-topografiska, med uppgift att skildra stadens, stadsbildens och byggnadernas förändringar genom tiderna samt i allmänhet stadens yttre liv och utveckling, den näringshistoriska, med huvudsakligt ändamål att belysa utvecklingen inom hantverket, handeln och sjöfarten m. fl. näringar inom Stockholm, samt den kommunalhistoriska, med uppgift att skildra stadens styrelse och förvaltning samt de kommunala institutionernas utveckling m. m.

Utöver de rent museala uppgifterna skall museet enligt kommitténs förslag även handhåva sådant kulturminnesvårdande arbete, som är av mera museal natur (bl. a. verkställande av undersökningsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med rivnings- och grävningsarbeten m. m. ävensom tillvaratagande härvid av föremål av historiskt värde).

Stadsmuseikommitténs verksamhet har hittills väsentligen varit inriktad på förberedande inventeringar rörande föremål och handlingar i stadens ägo, som kunna anses lämpade att överföras till ett stadsmuseum, ävensom i viss omfattning inköp (med av stadsfullmäktige anvisade medel) av museiföremål för detsamma. Sedan vissa lokaler i det s. k. södra stadshuset, Götgatan 1, ställts till kommitténs förfogande, har därstädes igångsatts arbete med närmare preparering av föremålsbeståndet och utarbetande av detaljerad plan för museets uppställning m. m. Avsikten är att sedermera, med ianspråktagande av ytterligare lokaler i södra stadshuset, successivt genomföra anordnande och uppställning av museets olika avdelningar.

Stat år 1934. Utgifter: 66,650 kr.

Kommitténs ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor; Curman, J. S., riksantikvarie; Eggert, G. E., direktör, stadsfullm.;

SR
Lk
Sm
kom

Sm
kom

Hultman, G. H., överingenjör; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Lindblom, A. A. F., nordiska museets styresman; Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Sekreterare, tillika chef för museets organisation.

Olsson, A. V. M., professor; Alberget 5, Djurgården, Ö.; t. 60 51 99.

Intendent
(8,400 kr.).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Amanuenser
(3,600—3,060 kr.).

Hansson, H.; Axel-Nilsson, G.